

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

T097475

เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

Analysis of Cooperative activities of
Ban Lad Agricultural Cooperative Ltd.

โดย

ปพ.
๑๒๑๖๖
๒๕๓๑

นายจักรกฤษณ์ ทองทับ

๗ ก.ค. ๒๕๓๑

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....

๐๙๔๗๕

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๓๑

ปพ.
๑๒๑๖๖
๒๕๓๑

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

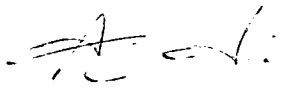
เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

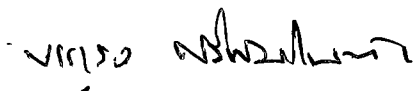
ของ

นายจักรกฤษณ์ ทลงทับ
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2531

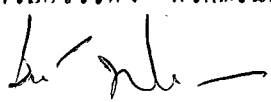
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวตณธ์ เลือดกาญจนะ)

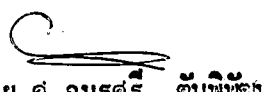
กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์บรรเลง ศรีพิมพ์โนทัย)

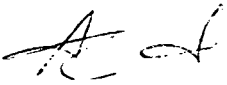
กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

หัวหน้าภาควิชา

(ผ.ศ.อมรศิริ สัมพิพัฒน์)
รักษาการแทนหัวหน้าภาค

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
โดย นายจักรกฤษณ์ ทองทิพย์
ชื่อปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
สาขาวิชาเอก บริหารธุรกิจเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือคกาญจนะ)

สหกรณ์การเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการช่วยเหลือเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ในท้องที่สหกรณ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต การรวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจำหน่าย การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการเกษตรมาจำหน่าย การให้การศึกษอบรมในเรื่องต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมด ถ้าสหกรณ์ดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ จะเกิดผลเสียหายต่อเกษตรกร ดังนั้น การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตลอดจนวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ โดยเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากรายงานกิจการ งบดุลและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ตั้งแต่ปี 2518 ถึงปี 2529 ในระยะเวลา 12 ปี จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพพอสมควร คือ จำนวนทรัพย์สินของสหกรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่หนี้สินระยะยาวของสหกรณ์ลดลงทุกปี กำไรสุทธิจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถทำกำไรได้เพิ่มขึ้นจากเดิม และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้ในบางปีจะประสบกับปัญหาการขาดทุนในบางธุรกิจของสหกรณ์ก็ตาม ทางด้านรายได้ สหกรณ์มีรายได้ที่สำคัญมาจากธุรกิจเครดิตเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรายจ่ายที่สำคัญคือ ค่าจ้างและเงินเดือน

ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ คอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้สหกรณ์ได้พยายามตัดบางส่วนที่ไม่จำเป็นเพื่อเป็นการลดภาระของสหกรณ์

สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันแล้ว ผลออกมาอยู่ในเกณฑ์ จากการวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ จะปรากฏว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้มีการขยายธุรกิจให้เจริญก้าวหน้ามากกว่าเดิมทุกปี จนทำให้กำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่ม เมื่อเทียบกับอัตรามาตรฐานเป็นที่น่าพอใจ อัตราส่วนการเป็นหนี้ก็อยู่ในลักษณะที่น่าพอใจ เพราะหนี้สินระยะยาวของสหกรณ์ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม การบริหารงานยังมีข้อที่ต้องปรับปรุง คือทางด้านสภาพคล่องของสหกรณ์ยังอยู่ในสถานภาพที่มีความเสี่ยงมากไป ถ้ามีการจัดการทางการเงินผิดพลาด อาจทำให้เป็นอันตรายต่อสหกรณ์ได้ และการจัดการทางด้านประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของสหกรณ์ยังอยู่ในเกณฑ์ต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

จากการศึกษาเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสหกรณ์ดังนี้ สภาพคล่องของสหกรณ์ ผู้จัดการและคณะกรรมการบริหารควรจะมีการวางแผนจัดการด้านการเงินให้ถูกต้อง ลดปริมาณหนี้สินระยะสั้น เพิ่มทรัพย์สินที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้คล่องให้มากขึ้น เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และทรัพย์สินคงเหลือ ลดทรัพย์สินถาวรในส่วนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ด้านธุรกิจการขาย จะต้องมีการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพผลผลิต ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล ด้านการลดภาษี ด้านการตลาด ตลอดจนการศึกษาและอบรมสมาชิกสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่พนักงาน ผู้จัดการสหกรณ์ให้มีความรู้หลาย ๆ ด้าน เช่น ชาวสารการตลาด การศึกษาเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ การอบรมเทคนิคในการจัดการและบริหาร การให้ความเข้าใจในหลักสหกรณ์ที่แท้จริง รวมทั้งจัดบริการด้านความสะดวกอื่น ๆ แก่สมาชิกด้วย

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำพร้อมด้วยความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และท่านอาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ กับท่านอาจารย์ บรรเลง ศรีพิมโนทัย กรรมการปัญหาพิเศษเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้รับความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลเป็นอย่างดีจากฝ่ายวิชาการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และที่สำคัญได้รับความช่วยเหลือจากผู้จัดการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตร - บ้านลาด จำกัก ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้ช่วยเหลือมาตั้งแต่คน พระคุณของบิดามารดา และท่านอาจารย์ เสาวรีย์ ตะโพนทอง ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา จนข้าพเจ้าสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์เป้าหมาย ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นายจักรกฤษณ์ ทองทับ

23 มีนาคม 2531

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	4
ปัญหาของการศึกษา	5
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
วิธีการศึกษาและประเมินผล	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	14
บทที่ 3 ประวัติสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	18
การดำเนินงาน	18
สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก	19
ทุนเรือนหุ้น	19
เงินสำรองและทุนอื่น ๆ	19
เงินรับฝาก	20
แหล่งเงินทุน	20
การให้เงินกู้แก่สมาชิก	21
การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก	23
การผ่อนเวลา	23
การดำเนินธุรกิจการซื้อ	24
การดำเนินธุรกิจการขาย	24
การดำเนินธุรกิจด้านการแปรรูป	25
การดำเนินงานทั่วไป	25

บทที่ 4	การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	
	ปี 2518 - 2529	36
	ผลการดำเนินงานในรอบ 12 ปี	36
	สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก	37
	ทุนดำเนินงานของสหกรณ์	41
	แหล่งเงินทุนของสหกรณ์	41
	ธุรกิจของสหกรณ์	49
	การให้สินเชื่อแก่สมาชิก	49
	การรับฝากเงิน	53
	การจัดซื้อสินค้ามาจำหน่าย	55
	ธุรกิจการขาย	55
	ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร	60
	รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ	63
	อัตราร่วมการเงิน	74
	วิเคราะห์อัตราร่วมสภาพคล่อง	75
	อัตราร่วมทุนหมุนเวียน ¹	76
	วิเคราะห์อัตราร่วมประสิทธิภาพ	82
	อัตรากារหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ²	82
	อัตรามลคอบแทนต่อสินทรัพย์ ⁴	82
	วิเคราะห์อัตราร่วมผลกำไร	88
	อัตรากำไรสุทธิ ³	88
	อัตรามลคอบแทนต่อส่วนของทุน ¹	94
	วิเคราะห์อัตราร่วมการเป็นหนี้	100
	อัตราร่วมหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ¹	100

บทที่ 5	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	113
	สรุปผล	113
	ข้อเสนอแนะ	116
เอกสารอ้างอิง		118
ภาคผนวก		119

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความก้าวหน้าของการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรบ้านลาด จำกัด	38
2	แสดงเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529	42
3	แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ ปี 2518 - 2529	47
4	ปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทปี 2518 - 2529	50
5	แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น	51
6	แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง	52
7	การฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตาม ประเภท ปี 2518 - 2529	54
8	ธุรกิจการซื้อของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529	56
9	ธุรกิจการขายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	61
10	รายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท	65
11	รายจ่ายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท	68
12	รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ ปี 2518 - 2529	73
13	อัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	77
14	อัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529	83
15	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	89
16	อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	95
17	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	101
18	อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด	108

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมาตรฐานและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	81
2	แสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นมาตรฐานและอัตราส่วนหนี้สินของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	87
3	แสดงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มาตรฐานและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	93
4	แสดงอัตราส่วนกำไรสุทธิมาตรฐานและอัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	99
5	แสดงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมาตรฐานและของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	106
6	แสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนมาตรฐานและของสหกรณ์ฯ ปี 2518 - 2529	112

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเลี้ยงประชากรภายในประเทศ ส่วนที่เหลือยังพอมีส่งออกไปขายต่างประเทศ รายได้จากการเกษตรเป็นรายได้หลักของประเทศ และมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของชาติเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะกล่าวถึงในรูปของปริมาณผลผลิตรวมของชาติแล้ว ตัวเลขจะแสดงค่าสูงขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่จะเป็นผลทางการขยายพื้นที่เพาะปลูก มิได้มีผลโดยตรงจากการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่แต่อย่างใด นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศยังคงทำการเกษตรแบบเร่ร่อนรูจากรรพบุรุษอยู่ ซึ่งในสภาพปัจจุบันการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วย จะมีผลในการเพิ่มผลผลิตและในขณะเดียวกันก็สามารถลดต้นทุนได้ด้วย หากมีการจัดการที่ดี การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ นับเป็นสิ่งจำเป็น แต่การนำเทคโนโลยีเหล่านี้ต้องมีการฝึกฝน เร่ร่อน และต้องลงทุน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเกษตรกรไม่สามารถจะนำสิ่งเหล่านี้เข้าไปใช้ในการทำเกษตรได้ เนื่องจากมีจำกัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ก. พื้นฐานความรู้ความสามารถ การนำเทคโนโลยีและระบบการจัดการใหม่มาใช้กับการเกษตรจะต้องใช้เวลา และความพยายามพอสมควร พื้นฐานความรู้ของเกษตรกรขอมเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดวิชาการแผนใหม่ เกษตรส่วนใหญ่ยังมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอที่จะสามารถเร่ร่อน และทำความเข้าใจกับวิชาการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเสียก่อน

ข. เงินทุนหมุนเวียนในการเพิ่มผลผลิตนั้นจำเป็นต้องอาศัยพันธุ์พืชที่ดี และต้องมีการดูแลรักษาให้ดีขึ้น จึงจะได้ผลผลิตคุ้มค่า ซึ่งทั้งพันธุ์พืชและการดูแลรักษาในรูปของปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชนั้น หมายถึงเกษตรกรส่วนใหญ่จะประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในขณะตนถูกกวารเพาะปลูก เมื่อเงินทุนไม่พอการทำเกษตรก็ทำไม่ได้เต็มที่เท่าที่ควร

ค. ที่ดินทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีเนื้อที่อยู่ในระดับพอเลี้ยงครอบครัวเท่านั้น

การแก้ปัญหาสำหรับเกษตรกรซึ่งจะมีบทบาทในรูปแบบใหม่ คือ เป็นผู้ผลิตและผู้รับภาระฝึกฝนให้เกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และระบบการจัดการ ซึ่งในที่สุดเกษตรกรจะต้องรับผิดชอบต่อการบริหารเอง นอกจากนั้นเกษตรกรจะต้องมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อประโยชน์ในการกู้ยืมสินเชื่อมาลงทุนในการพัฒนาการเกษตร ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นที่มาของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรนั่นเอง สหกรณ์การเกษตรในปัจจุบันดำเนินธุรกิจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของสมาชิกสหกรณ์ และยกฐานะของสมาชิกดังนี้

1. ธุรกิจการธนาคารหรือธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์การเกษตรใช้หลักการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยมีการแนะนำและมีการควบคุมการใช้เงินกู้ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการเกษตรธุรกิจการชายและธุรกิจการซื้อสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกเป็นเงินสด หรือจ่ายสิ่งของที่จำเป็นแก่สมาชิกแทนตัวเงินหรือจ่ายทั้งเงินและสิ่งของทั้งนี้สุดแต่ความจำเป็น และความต้องการของสมาชิกแต่ละคน เงินกู้ของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน ซื้อที่ดินเพื่อทำการเกษตร ซื้อรถไถนา ซ้ำระยะสั้นเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

- เงินกู้ระยะเวลานสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าพันธุ์พืช ค่าจ้างทำนา ค่าจ้างทำไร่สับปะรด ค่าจ้างทำไร่อ้อย ส่วนผลไม่ ค่าจ้างทำไร่มันสำปะหลัง และชำระค่างานเป็นต้น

1.2 การรับเงินฝากจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์สินสหกรณ์จะรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ

2. ธุรกิจการชาย หรือการรวบรวมผลิตผลของสมาชิกจัดการชาย

ปัญหาการชายผลิตผลการเกษตรของสมาชิก รวมทั้งปัญหาตลาดสำหรับผลิตผลการเกษตรแต่ละชนิดเป็นปัญหาสำคัญของสหกรณ์การเกษตร เพราะเงินที่สมาชิกจะใช้หนี้สหกรณ์รวมทั้งเงินที่สมาชิกจะใช้จ่ายในครอบครัวจะได้จากการชายผลิตผลการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นสหกรณ์จะต้องแสวงหาตลาดและพยายามขายผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรม สหกรณ์

จะได้นำเงินมาให้สอดคล้องกันทั้งในการวางแผนการเพาะปลูกและการขาย สำหรับการขาย สหกรณ์จะดำเนินงานตั้งแต่การรวบรวม เช่น ซื้อขาด ผักขาย การรวมกันขายหรือกองสี นอกจากนี้ ยังรวมถึงการเก็บรักษา การคัดคุณภาพ การแปรรูป และการตลาด

3. ธุรกิจการซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิก

สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูก เช่น เครื่องยนต์สูบน้ำ รถไถขนาดเล็ก ปุ๋ยอินทรีย์ ข้าวสาร ถังฉีดยา ยาปราบวัชพืช ยาปราบศัตรูพืช มาขายแก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหา สหกรณ์จะสอบถามความต้องการสิ่งของดังกล่าวจากสมาชิกเป็นคราว ๆ แล้วจัดหามาขาย เฉพาะสิ่งของและจำนวนตามใบสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

3.2 การขาย ปกติสหกรณ์จะขายด้วยเงินสด ซึ่งสมาชิกจะซื้อได้ในราคาถูกกว่าการซื้อด้วยเงินเชื่อ นอกจากนี้เพื่อสะดวกแก่สมาชิกมาชำระหนี้ค่าสิ่งของหรือใช้เงินฝากของสมาชิกชำระค่าสิ่งของหรือหักเงินค่าผลผลิตการเกษตรของสมาชิกที่สหกรณ์ขายได้ชำระค่าสิ่งของนั้น

4. ธุรกิจบริการและบำรุงที่ดิน

เพื่อประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกสหกรณ์ตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือสร้างท่าแบบเหมืองฝายตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำ และระบายน้ำ เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง และได้ผลดีโดยสหกรณ์จะเรียกเก็บเงินค่าบริการจากสมาชิกตามสมควร

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตรเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น และสามารถเพิ่มผลผลิตการเกษตรแก่สมาชิกด้วย ก็เพราะว่าหากสหกรณ์ประกอบธุรกิจได้ผลจริงจัง สหกรณ์จำเป็นต้องจ้างนักเกษตรของสหกรณ์เองแล้วเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการนี้จากสมาชิกเท่าที่จำเป็น

6. การให้การศึกษอบรม

การให้การศึกษอบรมไม่ได้เป็นธุรกิจของสหกรณ์แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด เพราะการให้การศึกษอบรมแก่สมาชิกตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ จะทำให้ทราบถึงหน้าที่และ

ความรับผิดชอบของคนที่ตามหลักและวิธีสหกรณ์ จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปอย่างดี และถูกต้อง

ความสำคัญของการศึกษา

สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์การที่เกษตรกรร่วมกันจัดตั้งขึ้นมา โดยมีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรด้วยกัน ทั้งในด้านการจัดหาและอำนวยความสะดวกในเรื่องปัจจัยการผลิต เช่น จัดหาเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ ยาปราบวัชพืช ยาฆ่าแมลงและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเครื่องอุปโภคบริโภคมาจากนายเกษมาชิก และนอกจากนี้ยังหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำการผลิต รวมทั้งรับเงินฝากจากสมาชิกช่วยเหลือแนะนำเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ ให้แก่สมาชิก ตลอดจนช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องของการจำหน่ายผลผลิต หรือรับซื้อผลิตผลจากสมาชิกมาทำการแปรรูปเพื่อจัดจำหน่ายในโอกาสที่เหมาะสม จากประโยชน์ต่าง ๆ ดังกล่าวของสหกรณ์ทำให้เกษตรกรหันมาสนใจมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลห่วงใยในฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ต้องการเห็นความกินดีอยู่ดีในหมู่เกษตรกรโดยพยายามช่วยเหลือผ่านสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีระเบียบกฎเกณฑ์การปฏิบัติและวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขซึ่งเกษตรกรสามารถปฏิบัติได้โดยง่าย แต่ทว่าการที่จะทำให้สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นมาดำเนินงานให้ได้ผลสัมฤทธิ์จนบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันจัดตั้ง เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยความตั้งใจจริงและเสียสละ ฉะนั้นความสามารถในการดำเนินงาน การวางแผนนโยบายและการประสานงานระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินงานจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด จริงอยู่ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะเป็นการประกอบการทางเศรษฐกิจ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการแสวงหากำไรก็ตาม แต่สหกรณ์ก็จำเป็นต้องมีรายได้เพื่อการดำรงอยู่และขยายงาน เพื่อสามารถจัดบริการได้อย่างกว้างขวางและเพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นายสมาชิกและประกอบการพิจารณาวางแผนดำเนินงานของสหกรณ์ให้ดำรงอยู่ในอนาคต

การศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ได้ดำเนินการศึกษาแบบเฉพาะเรื่อง (case study) โดยในที่นี้จะทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

บ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2518 มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของสมาชิก และสนองตอบนโยบายของรัฐบาล ในการที่จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคล่องตัวในการบริหาร ในอันที่จะก่อประโยชน์ต่อสมาชิกเกษตรกรได้มากที่สุด ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสหกรณ์การเกษตรแห่งนี้ เนื่องจากยังไม่มีบุคคลใดเคยศึกษามาก่อน

ปัญหาของการศึกษา

ในปัจจุบันนี้ สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้มีบทบาทสำคัญต่อเกษตรกรในท้องที่อำเภอบ้านลาด นับตั้งแต่วันจัดตั้งสหกรณ์เป็นต้นมา โดยส่วนรวมแล้วเศรษฐกิจของท้องที่อำเภอบ้านลาดจะดีเพียงใด สหกรณ์แห่งนี้นับได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญซึ่งจากความสำเร็จดังกล่าว เรามาพิจารณาผลการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งการวิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จะออกมาในลักษณะใดก็จะมีบุคคลนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่การค้าจะให้ความสนใจต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ เพราะการเรียกร้องหนี้สินของเจ้าหน้าที่การค้ามีระยะเวลาไม่ยาวนานนัก และความสามารถในการชำระหนี้ผูกพันในระยะสั้น สามารถพิจารณาได้จากสภาพคล่องของสหกรณ์นั่นเอง ส่วนการมองของเจ้าหน้าที่ระยะยาวจะมุ่งความสนใจไปที่ความสามารถที่จะทำกำไร (earning power) และความสามารถในการดำเนินงานของสหกรณ์ เพราะถ้าสหกรณ์สามารถที่จะทำกำไรได้ในอนาคตก็สามารถที่จะชำระหนี้ที่ผูกพันในระยะยาวได้ สำหรับผู้จัดการสหกรณ์ซึ่งต้องตัดสินใจในการบริหารทรัพย์สินต่าง ๆ ของสหกรณ์จะให้ความสนใจการวิเคราะห์ในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากต้องตัดสินใจและนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าว มาวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาคือ สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เคยมีการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดีเยี่ยม จนได้รับรางวัลให้เป็นสหกรณ์การเกษตรดีเด่นประจำปี 2518 และต่อมาสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการใหม่จากผู้ชาย มาเป็นผู้หญิงจนถึงปัจจุบันนี้ และสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีการดำเนินงานบางอย่าง เช่น ปริมาณธุรกิจไม่มากพอทั้ง

ขนาดของทรัพย์สิน เพราะฉะนั้นจึงต้องศึกษากันว่าเป็นเพราะเหตุใด จะแก้ไขอย่างไร เพื่อให้บุคคลหลาย ๆ ฝ่าย มองภาพของสหกรณ์ในทางที่ดีกว่าปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อทราบว่าสหกรณ์การเกษตรที่ถือได้ว่า ดำเนินงานประสบผลสำเร็จโลกก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแก่สมาชิกเพียงใด
2. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานที่อยู่ภายในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
3. เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานธุรกิจที่เกิดขึ้นของสหกรณ์
4. เพื่อศึกษาความสามารถในการดำเนินงาน ผลจากการดำเนินงานและสถานการณ์ช่วงต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เช่น รายได้ รายจ่าย กำไร ทรัพย์สินหนี้สิน และทุนในการดำเนินงาน เป็นต้น
5. เพื่อศึกษาถึงหลักการดำเนินงาน แผนงานในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร บ้านลาด จำกัด ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสถานการณ์ช่วงต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ว่าเป็นอย่างไร สมควรปรับปรุงหรือขยายงานด้านใด ในการที่จะทำให้สหกรณ์เจริญก้าวหน้า เป็นการช่วยให้มองเห็นปัญหาและข้อบกพร่อง ซึ่งจะได้นำมาแก้ไขอย่างจริงจัง และดำเนินการในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป
2. ได้ทราบถึงอัตราส่วนทางการเงิน ฐานะทางการเงิน รวมถึงสภาพคล่อง และประสิทธิภาพ การบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
3. ได้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าในผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
4. เป็นประโยชน์สำหรับสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด และสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินงานสหกรณ์ของตน

นิยามศัพท์

สหกรณ์	หมายถึง	สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
วิเคราะห์	"	การศึกษาถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด โดยใช้รอยละและอัตราส่วนทางการเงิน
วิเคราะห์ทางการเงิน	"	การนำเอารายการต่าง ๆ ทางการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไปมาเปรียบเทียบกัน
ปี	"	ปีการเงิน เริ่มตั้งแต่ 1 เมษายน สิ้นสุด 30 มีนาคม ของทุกปี เช่น 1 เม.ย. 2518 สิ้นสุด 30 มี.ค. 2519 จะเป็นปีการเงินของปี พ.ศ.2518

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้ทำการศึกษาได้จัดดำเนินการศึกษาในแบบศึกษาเฉพาะเรื่อง โดยเลือกวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะทำการศึกษาถึงผลการดำเนินงาน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินและเปรียบเทียบเป็นตาราง และร้อยละจากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ตั้งแต่ปี 2518 - 2529 รวมระยะเวลา 12 ปี โดยมีเหตุผลสำคัญคือ

1. สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจหลายอย่าง
2. ภาคคมนาคมสะดวก และไม่ไกลเกินไป
3. มีสมาชิกมากพอสมควร
4. มีลักษณะเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้

วิธีการศึกษา และ ประมวลผล

1. วิเคราะห์โดยใช้แบบพรรณ (descriptive method)
เป็นการรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานฐานต่าง ๆ ทาง

เศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น ทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ โดยนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นตาราง พร้อมทั้งเปรียบเทียบเป็นร้อยละ เพื่อสะดวกในการอธิบายโดยเริ่มตั้งแต่ปีการเงิน 2518 - 2529

2. ใช้วิธีสัมพัทธ์บรรดากรรมการดำเนินการ ผู้จัดการสหกรณ์ พนักงานส่งเสริมสหกรณ์รวมทั้งการสังเกตการณ์ของผู้ทำการศึกษา นำมาประกอบข้อมูลที่ได้อีกมาเพื่อทำการวิเคราะห์

3. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยจะใช้เปรียบเทียบกับกลุ่มสหกรณ์ขนาดเดียวกันซึ่งถือว่าเป็นอัตราส่วนมาตรฐานของเขตเศรษฐกิจการเกษตร เราสามารถแบ่งอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ออกได้ 4 ประเภท

3.1 วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (liquidity ratio)

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (current ratio)

$$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ } 1$$

3.2 วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (debts ratio)

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่องบทุน (total debts to net worth ratio)

$$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ } 1$$

3.3 วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (efficiency ratio)

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (total assets turnover)

$$\frac{\text{ยอดรวมรายได้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อ รอบ}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (return on total assets)

$$\frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

3.4 วิเคราะห์อัตราส่วนผลกำไร (profitability ratio)

อัตรากำไรสุทธิ (profit margin on sales)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \quad \%$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (return on net worth)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และทรัพย์สินคงเหลือของสหกรณ์

การวิเคราะห์ตามปกติแล้วเขาถือว่าอัตราส่วนยิ่งสูง ความคล่องตัวยิ่งมาก คือ มีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือเงินทุนหมุนเวียนในมือสูง เมื่อนำเอาทรัพย์สินหมุนเวียนชำระหนี้ส่วนที่เป็นหนี้สินหมุนเวียนแล้ว ก็ยังคงมีเงินสดในมือเหลืออยู่ในการใช้จ่ายประจำวัน ถ้าเป็นในกรณีที่สหกรณ์ทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบการดำเนินงานปัจจุบัน เกือบเท่ากับหนี้สินหมุนเวียนที่ครบกำหนดต้องชำระในงวดปัจจุบัน ถ้าหากสหกรณ์มีการจัดการทางการเงินผิดพลาด คือมีการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากขึ้น ก็อาจทำให้สหกรณ์ต้องประสบกับปัญหาการขาดสภาพคล่องได้โดยง่าย

2. วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้

เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของกิจการ ว่าประกอบด้วยส่วนที่เป็นหนี้สินกับส่วนที่เป็นทุนอย่างละเท่าใด ซึ่งโครงสร้างของกิจการจะสามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้หลายประการ คือ

1. ในด้านผู้ให้สินเชื่อ สามารถดูถึงความปลอดภัยในการให้กู้โดยดูจากทุนของสหกรณ์ ถ้าทุนของสหกรณ์มีเพียงเล็กน้อยผู้ใช้สินเชื่อก็ต้องรับความเสี่ยงในการให้กู้มาก
2. ในด้านทุนของสหกรณ์และผู้บริหาร ถ้าสหกรณ์จัดหาทุนโดยวิธีการเพิ่มหนี้สิน สหกรณ์ก็จะใ้ใครเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีการควบคุมการลงทุนที่ดี และภาวะเศรษฐกิจเอื้ออำนวย อัตราส่วนที่ใช้วัด คือ

อัตราส่วนหนี้สินหักเงินต่อทุน เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินหักเงินกับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่จะได้จะบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำงบดุล กิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่า สหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด เขียน

เป็นได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ข้อ 1}$$

3. วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพ คือ

1. อัตราส่วนการหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิน เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของสหกรณ์ว่าอยู่ในระดับสูงต่ำแค่ไหน ถ้าอัตราส่วนนี้สูงหรือต่ำ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่โดยปกติ ถ้าอัตรการหมุนเวียนนี้มีอัตราสูง แสดงว่าความสามารถของกิจการมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน ถ้าต่ำก็แสดงว่าประสิทธิภาพยังไม่ดี เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิน} = \frac{\text{ยอดรวมรายได้ทั้งสิน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสินถัวเฉลี่ย}} \quad \text{: รอบ}$$

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิน ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมาว่า สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิน ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสินถัวเฉลี่ย}} \quad \text{: \%}$$

4. อัตราส่วนวิเคราะห์ผลกำไร เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้กับการลงทุนต่างๆ ของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

4.1 อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถทำกำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าใดของยอดขาย หรือในทำนองเดียวกันกับที่วิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ อาจใช้กับกำไรขั้นต้นของสหกรณ์เพื่อดู

ความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินการหลาย ๆ ปี ติดต่อกัน จะแสดงถึงสมรรถภาพในการบริหารงาน ได้มากขึ้น เช่น ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง แต่อัตรากำไรสุทธิลดลงตลอดระยะเวลา เดียวกัน จะสรุปได้ว่าอาจเกิดจากค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับยอดขายแล้วสูงขึ้น จึงควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นลดลงตลอดระยะเวลาแสดงว่า อาจเกิดจากต้นทุนสินค้าสูงขึ้น จึงควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นลดลงตลอดระยะเวลา แสดงว่าอาจเกิดจากต้นทุนสินค้าสูงขึ้น เมื่อเทียบกับยอดขาย อัตรากำไรสุทธิเขียนเป็นสูตรได้ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} : \%$$

4.2 อัตราส่วนตอบแทนต่อส่วนลงทุน เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปี กับทุนของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยทุนของสมาชิก คือ เงินสำรอง เงินสะสม ตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร/ขาดทุนสุทธิประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา สหกรณ์ มีกำไรสุทธิ เป็นร้อยละเท่าใดของทุนหรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการอยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือต่ำ การที่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนสูงหรือต่ำ จะชี้ให้เห็นถึง ประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนของสหกรณ์เองว่า ได้มากน้อยเพียงใด

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์ตัวเฉลี่ย}} : \%$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่

1. รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ตั้งแต่ปีการเงิน

2518 - 2529

2. อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
3. บรรยายสรุปข้อราชการของอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
4. รวบรวมบทความจากหนังสือต่าง ๆ

การตรวจเอกสาร

กองวิชาการและแผนงาน เรื่องรายงานสถิติการเงินของสหกรณ์บริการ : ศึกษาเฉพาะสหกรณ์บริการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ปี 2528 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าววา

การบริหารงานทั่วไป

1. สหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ ดำเนินธุรกิจไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับเพียง 6 สหกรณ์ จาก 27 สหกรณ์ ที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งมีหลายสาเหตุ เช่น ไม่ดำเนินธุรกิจเลข หรือ สหกรณ์ไม่ปรับปรุงการบริหารให้ดีขึ้นกว่าเดิม หรือถูกถอดถอนใบอนุญาตประกอบการทำไม่ เป็นต้น

2. สหกรณ์ที่ดำเนินงานมีผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก มีสาเหตุมาจากมีรายได้ธุรกิจหลักต่ำ แต่มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงหรือหยุดดำเนินธุรกิจหลัก แต่มีค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

การดำเนินงานและฐานะการเงิน

1. การดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 25 สหกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนแล้วปรากฏว่า ขาดทุนสุทธิประจำปี เช่นเดียวกับปีก่อน จำนวน 3 สหกรณ์ ขาดทุนสุทธิในปีนี้แต่ปีก่อนมีกำไรสุทธิมีจำนวน 7 สหกรณ์ ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว คาดว่าในปีต่อไปจะประสบผลขาดทุนสุทธิเช่นเดียวกับปัจจุบันอีก สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีนี้แต่ปีก่อนมีการขาดทุนสุทธิ มีจำนวน 5 สหกรณ์ ซึ่งก็ยังไม่สามารถชดเชยกับการขาดทุนสุทธิในปีก่อนได้ ส่วนสหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิในปีปัจจุบันเช่นเดียวกับปีก่อนได้ ส่วนสหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิในปีปัจจุบันเช่นเดียวกับปีก่อนอีก 10 สหกรณ์นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะมีกำไรสุทธิลดลง ถ้ามิได้ปรับปรุงการบริหารงานโดยหาแนวทางเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วปีต่อไปอาจจะประสบผลขาดทุนได้

2. สภาพทางการเงิน ในปีนี้สหกรณ์มีผลตอบแทนสินทรัพย์สูงกว่าปีก่อนเพราะปีก่อนเกิดการขาดทุนสุทธิประจำปี แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่สามารถนำทรัพย์สินที่มีอยู่มาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ส่วนผลตอบแทนเงินทุนนั้นสูงกว่าปีก่อน เช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ทั่วไปแล้วยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ด้านความสามารถในการชำระหนี้ ถึงแม้ความสามารถในการชำระหนี้หมุนเวียนจะลดลง แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนความสามารถในการชำระหนี้สินทั้งสินดีขึ้น จึงทำให้หนี้สินคงเหลือ น้อยลง

บุญเติม ทิระวัฒน์ประเสริฐ เรื่องการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ พ.ศ.2524 อาจารย์ประจำโครงการธุรกิจการเกษตร พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏในกรณีตัวอย่าง ย่อมเป็นที่ยอมรับได้ว่าสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการรวมสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กเข้าด้วยกัน สามารถดำเนินงานได้จนประสบความสำเร็จด้วยความร่วมมือทั้งจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก ประธานกรรมการ ผู้จัดการ ตลอดจนพนักงานและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ได้เสียสละดำเนินงาน ภายใต้ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันโดยอาศัยความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง สมาชิกมีความจงรักภักดีที่จะทำธุรกิจกับสหกรณ์ จึงทำให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และมีเงินทุนมากพอที่จะจัดสร้างอาคารสำนักงานถาวร ซึ่งเป็นปีกแผนของสหกรณ์การเกษตร

ประสิทธิ์ มีชัยมา เรื่องการวิเคราะห์ธุรกิจสหกรณ์และการวางแผน : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด พ.ศ.2517 ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พบว่า สหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด ดำเนินการถูกต้องมาตั้งแต่เริ่มแรก นับตั้งแต่การพิจารณาสถานที่จัดตั้ง การให้สินเชื่อแบบควบคุมแนะนำ และการช่วยเหลือจริงจิงจากรัฐบาลด้วย จึงทำให้สหกรณ์การเกษตรแห่งนี้ไม่มีปัญหายุ่งยาก และดำเนินงานได้ผลดีมาตลอด จะเห็นได้จากการที่เงินทุนค่าหุ้นของสหกรณ์แห่งนี้ได้เพิ่มขึ้นถึง 14 เท่า ในช่วงเวลา 10 ปี ระหว่างปี 2506 และปี 2516 เงินสำรองเพิ่มขึ้น 50 เท่า และกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 22 เท่า ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งนับได้ว่าดำเนินงานได้ผลดียิ่ง ซึ่งถ้าจะขยายและปรับปรุงกิจการต่าง ๆ เพื่อให้สหกรณ์เจริญเติบโตและเข้มแข็งยิ่งขึ้น คือ

1. พยายามส่งเสริมการฝากเงินของสมาชิกทั้งประเภทประจำและประเภทออมทรัพย์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสหกรณ์จะได้มีเงินทุนของตัวเอง โดยการให้ดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ หรือวิธีใดก็ตามที่จะจูงใจให้สมาชิกฝากเงินมากยิ่งขึ้น
2. จัดจ้างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์เอง และควรจะเป็นผู้มีความรู้ในระดับปริญญาตรี แม้อายุจะสูงแต่ผลตอบแทนก็คุ้ม
3. สหกรณ์ควรทำการแปรรูปสินค้าท้องถิ่น ที่มีสมาชิกปลูกมากออกจำหน่าย โดยขอความร่วมมือจากภาครัฐบาล
4. ควรมีการวางแผนดำเนินงานและทำแผนการเกษตรอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิชาติ เศษปรีชา เรื่องการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปัญหาพิเศษปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าวว่

1. ด้านสมาชิก สหกรณ์ต้องพยายามสื่อความหมายต่าง ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ให้สมาชิกเข้ามาพบปะในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มาก ไม่ใช่เข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้เงินเพียงอย่างเดียว
2. ด้านสหกรณ์ สหกรณ์ควรที่จะกำหนดแผนดำเนินงานในระยะยาวเอาไว้เพื่อที่จะได้ดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้มากขึ้น
3. ด้านธุรกิจ
 - ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์ควรที่จะแนะนำให้สมาชิกซื้อสินค้าที่ทางสหกรณ์มาจำหน่าย เมื่อสหกรณ์ได้รับกำไรสมาชิกจะได้รับเงินปันผลด้วยเมื่อสิ้นปี
 - ธุรกิจการขาย สหกรณ์ควรจัดหามาตรการในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกให้รัดกุม เพื่อป้องกันการกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลาง รวมทั้งการกำหนดจำนวนของผลผลิตและประเมินผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับไว้ให้พร้อมกัน เพื่อสะดวกในการที่จะนำผลผลิตสู่ตลาด
 - ธุรกิจเครดิต สหกรณ์มีแหล่งเงินกู้ยืม คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร เพียงแห่งเดียวไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก สหกรณ์ควรจัดหาแหล่ง
เงินกู้ให้มากกว่านี้ โดยการแนะนำให้สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์ให้มากขึ้น

บทที่ 3

ประวัติสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จัดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ.2511 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2518 โดยการควบสหกรณ์การเกษตร 2 สหกรณ์เข้าด้วยกัน คือ

1. สหกรณ์การเกษตรที่ดิน จำกัด (เป็นสหกรณ์ที่ได้เปลี่ยนประเภทมาจากสหกรณ์ที่ดินเดิม ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2512)
2. สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด (โดยการควบสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กรวมกัน 32 สมาคมเข้าด้วยกัน จัดทะเบียนเมื่อ พ.ศ.2512)

หลังจากที่ได้มีการควบเข้ากันแล้ว สหกรณ์ได้ตั้งชื่อใหม่ว่า "สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด" และดำเนินงานมาด้วยดี จนเมื่อปี พ.ศ.2518 สหกรณ์ได้รับพระราชทานโล่รางวัลในฐานะสหกรณ์การเกษตรที่มีผลงานดีเด่น จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การดำเนินงาน

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ดำเนินธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์เอนกประสงค์ มีวัตถุประสงค์โดยย่อ ดังนี้

1. ให้อุปถัมภ์เงินทุนในการประกอบอาชีพ
2. รับฝากเงิน
3. จัดหาวัสดุการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในครัวเรือน
4. รวบรวมผลผลิตแล้วแปรรูปออกจำหน่าย
5. ส่งเสริมการเกษตรในหมู่สมาชิก
6. ให้การส่งเสริมแก่สมาชิกและครอบครัวเมื่อประสบภัยพิบัติ

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้ดำเนินงานตั้งแต่วันที่ครบสหกรณ์ (1 ส.ค.2518) จนได้จัดรูปแบบในปีสิ้นสุดทางการเงิน 31 มีนาคม 2521 โดยจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

เมื่อวันจดทะเบียนเข้าเป็นสหกรณ์เดียวกันในวันที่ 1 สิงหาคม 2518 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 2,061 คน ในระหว่างปีการเงินสิ้นสุด 31 มีนาคม 2521 สหกรณ์ได้รับสมาชิกเข้าใหม่ 179 คน คือระหว่างปีมีสมาชิกเพิ่มขึ้น 146 คน ลาออก 23 คน ถึงแก่กรรม 9 คน ปลอดออก 1 คน สมาชิกสังกัดในกลุ่ม 28 กลุ่ม ใน 15 ตำบล ของอำเภอบ้านลาด และใน 2 ตำบลของอำเภอทวาย

2. ทุนเรือนหุ้น

สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์รวม 31,605 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท เป็นจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว 1,580,250 บาท เพิ่มระหว่างปี 497,400 บาท (9,998 หุ้น) คือ ระหว่างปีมีสมาชิกถอนหุ้นคืน 985 หุ้น มูลค่า 49,250 บาท มีสมาชิกถือหุ้นเพิ่มในฐานะสมาชิก 716 หุ้น มูลค่า 35,800 บาท มีสมาชิกถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้จำนวน 10,217 หุ้น มูลค่า 510,800 บาท

3. เงินสำรองและทุนอื่น ๆ

ปริมาณเงินสำรองจำนวน 842,730.65 บาท เพิ่มระหว่างปี 85,493.25 บาท ทุนอื่น ๆ มีจำนวน 102,336.42 บาท ซึ่งสหกรณ์ มีทุนอื่น ๆ ดังนี้

- ทุนศึกษาอบรม	20,330.50 บาท
- ทุนรับโอนหุ้น	30,500.- บาท
- ทุนปรับปรุงต่อเติมทรัพย์สิน	24,064.50 บาท
- ทุนสะสมขยายงาน	27,441.42 บาท

4. เงินรับฝาก

4.1 เงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์มีเงินฝากออมทรัพย์ทั้งสิ้น 153,646.88 บาท
ลดลง 39,516.31 บาท คือ

- ยอดคงเหลือต้นปี	193,163.19	บาท
- ผากระหว่างปี	264,970.78	บาท
- ถอนระหว่างปี	304,487.88	บาท
- คงเหลือเมื่อสิ้นปี	153,646.88	บาท

4.2 เงินฝากประจำ สหกรณ์มีเงินฝากประจำทั้งสิ้น 3,578,908.71 บาท
เพิ่มขึ้น 486,052.30 บาท คือ

- ยอดเมื่อวันต้นปี	3,092,856.91	บาท
- ผากระหว่างปี	2,581,720.80	บาท
- ถอนระหว่างปี	2,095,668.40	บาท
- ยอดคงเหลือเมื่อสิ้นปี	3,578,908.71	บาท

5. แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

5.1 เงินกู้ยืมส่งเสริมการสหกรณ์ สหกรณ์ได้ทำสัญญาเงินกู้ยืมส่งเสริมการสหกรณ์
จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อนำมาเป็นทุนดำเนินงานตามบัญชีวัตถุประสงค์การเกษตรมาจำหน่ายให้
สมาชิกปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ยอดยกมาต้นปี 500,000 บาท เป็นหนี้ระหว่างปี 470,854.87 บาท
ชำระคืนระหว่างปี 300,854.87 บาท คงเหลือเมื่อวันสิ้นปี 670,000 บาท

5.1.1 ทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกร สหกรณ์ได้ทำสัญญากู้ยืมทุนนี้จาก
กรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อนำมาเป็นทุนรับซื้อข้าวเปลือกตามโครงการรับซื้อข้าวเปลือก และโครงการ
อุดหนุนโรงสีสหกรณ์รวมทั้งเงินทุนในการก่อสร้างฉางข้าวของสหกรณ์ด้วย ปรากฏรายละเอียดดังนี้
ยอดยกมาต้นปี 912,500 บาท เป็นหนี้เพิ่มระหว่างปี 650,000 บาท ชำระคืนระหว่างปี
665,000 บาท หนี้คงเหลือสิ้นปี 897,500 บาท

5.1.2 เงินกองทุนส่งเสริมเกษตรกร สหกรณ์กู้ยืมทุนนี้มาจากกรมส่งเสริม
สหกรณ์เพื่อนำมาเป็นทุนในการซื้อข้าวเปลือกตามโครงการพยุหราคาข้าวเปลือกของรัฐบาล
ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ยอดยกมาต้นปี 1,486,000 บาท เป็นหนี้เพิ่มระหว่างปี 506,000 บาท
ชำระคืนระหว่างปี 506,000 บาท หนี้คงเหลือสิ้นปี 1,486,000 บาท

5.2 เงินกู้ ธ.ก.ส. สหกรณ์ไค้ทำสัญญาเครดิตเงินสดกับธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรรวม 1 ฉบับ เพื่อนำมาเป็นทุนให้สมาชิกกู้ ภายในวงเงินไม่เกิน 8 ล้านบาท
ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ยอดยกมาต้นปี 1,427,472.59 บาท เป็นหนี้เพิ่มระหว่างปี 1,608,650 บาท
ชำระคืนระหว่างปี 507,531.95 บาท หนี้คงเหลือสิ้นปี 2,528,590.64 บาท

5.3 เงินกู้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สหกรณ์ไค้ทำสัญญาเงินเครดิตเงินสดกับ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาเพชรบุรี เพื่อนำมาเป็นทุนให้สมาชิกกู้ภายในวงเงินไม่เกิน 3 ล้าน
บาท ปรากฏรายละเอียดดังนี้

หนี้เมื่อต้นปี 72,742.23 บาท เป็นหนี้เพิ่มระหว่างปี 12,551,279.68
บาท ชำระระหว่างปี 10,200,151.22 บาท หนี้คงเหลือสิ้นปี 2,528,870.69 บาท

5.4 เงินกู้ระยะยาว ธ.ก.ส. สหกรณ์ไค้ทำหนังสือสัญญาเครดิตเงินสดกับธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรรวม 1 ฉบับ เพื่อเป็นทุนในการสร้างโรงสีแทนโรงสีที่ถูกไฟไหม้
สัญญาลงวันที่ 22 ธันวาคม 2519 จำนวนเงินไม่เกิน 770,000 บาท ปรากฏรายละเอียดดังนี้
เป็นหนี้เงินกู้ระหว่างปี 600,000 บาท หนี้คงเหลือสิ้นปี 600,000 บาท

6. การให้เงินกู้แก่สมาชิก

เงินกู้ที่จ่ายให้สมาชิกมี 2 ประเภทคือ

6.1 เงินกู้ระยะสั้น ชำระคืนตามเวลาซึ่งโดยปกติขายผลิตผล ซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น
เป็นจำนวนมากแต่อย่างช้าไม่เกิน 12 เดือน หรือในกรณีมีเหตุผลพิเศษไม่เกิน 15 เดือน

เงินกู้ระยะสั้นมีระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน เมื่อวันครบสหกรณ์เข้าค้าย
กัน สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ประเภทนี้อยู่เป็นจำนวนเงิน 1,066,630 บาท เป็นเงินกู้ในระหว่างปีอีก
เป็นจำนวนเงิน 1,585,450 บาท

จำแนกตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ ดังนี้

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	บาท	ระหว่างร้อยละ
- ค่าใช้จ่ายในการทำนา	154,242.00	9.72
- ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์	523,570.00	33.02
- ค่าใช้จ่ายในการทำไร่	124,580.00	7.85
- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	663,008.00	41.81
- ชำระค่าทุน	120,050.00	7.57
รวม	1,585,450.00	100.00

6.2 เงินกู้ระยะปานกลาง ชำระเป็นงวด ๆ โดยปกติให้เสร็จภายใน 3 ปีหรือในกรณีที่มิเช่นนั้นพิเศษอาจให้เวลาไม่เกิน 5 ปี

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เมื่อวันครบสภกรมเข้ากัน สหกรณ์ลูกหนี้เงินกู้ประเภทนี้คือเป็นจำนวนเงิน 5,222,562.50 บาท เป็นเงินกู้ระหว่างปีเป็นจำนวนเงิน 4,255,534.50 บาท

จำแนกตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	บาท	ระหว่างร้อยละ
- สร้างบ้านพักอาศัย	952,864.50	22.39
- บุกเบิกที่ดิน	846,452.00	19.89
- ถมที่ดิน	589,768.00	13.85
- ซื้อที่ดิน	859,647.00	20.20
- ทำสวนมะนาว	248,540.00	5.84
- ซื้อสัตว์ใช้งาน	128,960.00	3.03
- ซื้อเครื่องยนต์	246,590.00	5.79
- ค่าเช่าที่นา	85,460.00	2.00

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ (ต่อ)	บาท	ระหว่างปีร้อยละ
- โถกอนที่ดิน	24,650.00	0.57
- ชุบข้อเลี้ยงปลา	86,956.00	2.04
- คาหนุ่	185,651.50	4.36
รวม	4,255,534.00	100.00

7. การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

ในระหว่างปีการเงินเมื่อสิ้นสุดปีการเงิน มีเงินต้นถึงกำหนดชำระทุกประเภทเป็นเงิน 5,444,222.50 บาท ชำระได้จริง 3,964,454.50 บาท แยกเป็นเงินต้นที่ชำระได้ตามกำหนด 3,331,244.50 บาท เงินต้นชำระก่อนกำหนด 633,210.00 บาท ฉะนั้นคงมีเงินคงเหลือเมื่อวันสิ้นปีจำนวน 672 สัญญา เป็นเงิน 8,165,722.50 บาท แยกได้ดังนี้

7.1 เงินกู้ระยะสั้นมีเงินถึงกำหนดชำระ 1,831,380.00 บาท ชำระได้จริง 1,198,240.00 บาท แยกได้เป็นเงินต้นถึงกำหนดชำระและชำระได้ตามกำหนด 1,137,940.00 บาท เป็นเงินต้นที่ชำระก่อนกำหนดจำนวน 60,300.00 บาท คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อสิ้นงวดบัญชีจำนวน 299 สัญญา จำนวนเงิน 1,453,840.00 บาท เฉลี่ยสัญญาบัญชีละ 4,862.34 บาท

7.2 เงินกู้ระยะเวลายานกลาง มีเงินถึงกำหนดชำระจำนวน 3,612,842.50 บาท ชำระได้จริงจำนวน 2,766,214.50 บาท แยกเป็นเงินต้นชำระได้ตามกำหนด จำนวนเงิน 2,193,304.50 บาท เป็นเงินต้นที่ชำระก่อนกำหนด 572,910.00 บาท คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อสิ้นงวดบัญชีจำนวน 373 สัญญา เป็นจำนวนเงิน 6,711,882.50 บาท เฉลี่ยสัญญาบัญชีละ 17,990.32 บาท

8. การผ่อนเวลา

ในปีการเงินสิ้นสุดปีการเงิน มีสมาชิกที่ไม่ชำระหนี้คืนสหกรณ์ได้ตามกำหนดจำนวน 536 คน เป็นจำนวน 6,289,192.50 บาท เป็นการค้างชำระต้นเงินกู้ระยะสั้น 2,895,462.50 บาท และคืนต้นเงินกู้ระยะปานกลาง 3,393,730.00 บาท ซึ่งสาเหตุที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ได้ตามกำหนดในสัญญาได้ เพราะพืชผลยังเก็บเกี่ยวไม่ได้ พืชผลเสียหายเนื่องจากน้ำท่วม

และแผนผังข้าง ผู้ซื้อผลิตผลไม้ชำระค่าผลิตผลข้าง

9. การดำเนินธุรกิจการซื้อ

ในระหว่างปี สหกรณ์ได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ สินค้าต่าง ๆ ที่สหกรณ์จัดมาจำหน่ายนี้ สหกรณ์ได้สั่ง โดยตรงจากตัวแทนจำหน่าย จึงเชื่อถือได้ในคุณภาพ ผลการดำเนินงานด้านธุรกิจการซื้อ ดังมีรายการ ดังนี้ รายได้จากการขายปุ๋ย 511,344.50 บาท รายได้จากการขายยาปราบศัตรูพืช 74,596.00 บาท รายได้จากการขายเครื่องดนตรี - อุปกรณ์การเกษตร 166,366.00 บาท รายได้จากการขายอาหารสัตว์ 121,495.25 บาท และรายได้อื่น ๆ 962,618.94 บาท รวมรายได้จากธุรกิจซื้อทั้งสิ้น 1,836,428.69 บาท เป็นรายได้จากการขายเป็นเงินสด 411,818.65 บาท เป็นในรูปของเงินเชื่อ 1,424,602.24 บาท รายได้ค่าปรับชำระหนี้เกินกำหนด 31,314.00 บาท รายได้อื่น ๆ 120.00 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจนี้ รวมทั้งสิ้น 1,781,701.55 บาท ดังนั้นกำไรสุทธิเฉพาะธุรกิจนี้ 86,153.14 บาท

10. การดำเนินธุรกิจการขาย

ในปีที่สหกรณ์ได้จัดรวบรวมข้าวโพด แตะยอดคงเหลือมาจากปีก่อนจำนวน 7,881.07 บาท ได้จัดจำหน่ายให้ชุมชนสหกรณ์ฯ ซึ่งมีจำนวนต้นทุนในการขายเท่ากันคือ 7,881.07 บาท แต่ในการดำเนินธุรกิจนี้สหกรณ์ได้ใช้จ่ายในการขายอีก 491.14 บาท ซึ่งวันสิ้นปีบัญชีทำให้สหกรณ์ขาดทุนธุรกิจค่านี้นับจำนวนเงิน 491.14 บาท

11. การดำเนินธุรกิจด้านการแปรรูป

11.1 สหกรณ์ได้รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกและบุคคลภายนอก เพื่อนำมาแปรรูปออกจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป รายได้จากธุรกิจนี้ 2,507,115.71 บาท ขายเป็นเงินสด 244,800.25 บาท จำนวน 78,045 กิโลกรัม ขายเป็นเงินเชื่อ 1,497,901.50 บาท จำนวน 399,432.50 กิโลกรัม นอกนั้นเป็นรายได้คานอื่น ๆ คอกเบี้ยเงินยืมทดลอง 2,224.75 บาท รายได้รถยนต์ 900.00 บาท รายได้โรงสี 7,500.00 บาท รายได้ค่าปรับ 9,883.00 บาท รายได้อื่น ๆ 743,906.21 บาท ค่าใช้จ่ายธุรกิจนี้ 2,450,504.22 บาท กำไรสุทธิธุรกิจ

นี้จำนวนเงิน 56,611.49 บาท

11.2 การดำเนินธุรกิจโรงงานอบกล้วย

ในตอนนี้สหกรณ์ได้ดำเนินงานโดยจัดส่งกล้วยอบไปจำหน่ายยังกรุงเทพฯ เพชรบุรี และจังหวัดใกล้เคียง รายได้จากธุรกิจนี้ 53,134.75 บาท ค่าใช้จ่ายธุรกิจนี้ 74,697.79 บาท ซาคทุนในธุรกิจนี้ 21,563.04 บาท สาเหตุที่ซาคทุนก็เนื่องมาจากมีการปรับปรุงอุปกรณ์ เครื่องมือ และราคากล้วยแพงขึ้นด้วย

12. รายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ในปีนี้สหกรณ์มีรายได้อีกก่อนหักค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมทั้งสิ้น 5,438,219.11 บาท เป็นรายได้อของแผนกเครดิต 1,010,605.10 บาท รายได้จากธุรกิจการซื้อ 1,867,854.69 บาท รายได้จากธุรกิจโรงงานอบกล้วย 53,134.75 บาท มีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าสึกหรอของทรัพย์สินรวมเป็นเงิน 5,071,359.86 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว สหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นเงิน 366,850.25 บาท

13. การดำเนินงานทั่วไป

คณะกรรมการดำเนินงานจำนวน 15 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งไว้ ประกอบด้วยผู้มีรายชื่อต่อไปนี้

ที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1.	นายหุ่ม มีนุช	ประธานกรรมการ	ประธานกรรมการเงินกู้
2.	นายบุญนาค นิลงาม	รองประธานกรรมการ	กรรมการเงินกู้
3.	ส.ท. น้อย พุโพธิ์	เลขานุการ	กรรมการเงินกู้
4.	นายพลอย จรัสดี	เหรัญญิก	กรรมการเงินกู้
5.	นายสำราญ จุงสกุล	กรรมการ	(หมายเลขที่ 4 คณะกรรมการ
6.	นายไสว อุตัยธรรม	กรรมการ	การแต่งตั้งเพราะประธาน
7.	นายหุ่ม ทวาศรี	กรรมการ	กรรมการเงินกู้ได้รับอุบัติเหตุ
8.	นายมัน กระจุกแก้ว	กรรมการ	เหตุยังป่วยอยู่(โรงพยาบาล)
9.	นายเจือ มิตรจิตร	กรรมการ	
10.	นายไกร คำใส	กรรมการ	
11.	นายกุล น้อยสำราญ	กรรมการ	
12.	นายผล พุ่มดารา	กรรมการ	
13.	นายไสว ทองสัมฤทธิ์	กรรมการ	
14.	นายกัน พวงนิล	กรรมการ	
15.	นายเพชร รักมิตร	กรรมการ	

นับตั้งแต่วันที่สหกรณ์ ฯ จดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2511 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2518 โดยการควบสหกรณ์การเกษตร 2 สหกรณ์เข้าด้วยกันจนถึง 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้ดำเนินงานก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสามารถที่จะแสดงให้เห็นได้ดังนี้

1. สมาชิกและกลุ่มสมาชิก

เมื่อวันสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 2,555 ครอบครัว สังกัดกลุ่มต่าง ๆ รวม 48 กลุ่ม จะเห็นได้ว่าสมาชิกเพิ่มจากเดิมถึง 1,015 ครอบครัว สมาชิกสังกัดกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอำเภอบ้านลาด 41 กลุ่ม อำเภอท่ายางซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกันจำนวน 7 กลุ่ม

2. ทุนเรือนหุ้น

เมื่อสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์มีสมาชิก 2,555 คน ถือหุ้นในฐานะสมาชิก 2,555 หุ้น ถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้ 125,621 หุ้น รวมเป็นหุ้นทั้งสิ้น 128,176 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท เป็นจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้วรวมทั้งสิ้น 6,408,800 บาท

3. เงินสำรอง

เมื่อสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์มีเงินสำรองรวมเป็นเงิน 5,270,878.57 บาท

4. ทุนอื่น ๆ

เมื่อสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์มีทุนอื่น ๆ ประกอบด้วยทุนศึกษาอบรม 208,782.00 บาท ทุนรับโอนหุ้น 113,000.00 บาท ทุนส่งเคราะห์สงเสริมสวัสดิการสังคม 109,896.50 บาท ทุนสะสมเพื่อขยายงาน 713,704.00 บาท

5. เงินรับฝาก

เมื่อสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์มีเงินรับฝากทั้งสิ้น 10,029,894.84 บาท ประกอบด้วย

5.1	เงินรับฝากออมทรัพย์	904 บัญชี	เป็นเงิน	360,094.80 บาท
5.2	เงินรับฝากประจำ	874 บัญชี	เป็นเงิน	9,669,800.04 บาท

6. แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

6.1 เงินกู้ยืมส่งเสริมสหกรณ์

สหกรณ์ได้ขอกู้เงินกู้ยืมส่งเสริมสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างฉางโรงสี เป็นเงินกู้ระยะยาวสัญญาครบกำหนดชำระหนี้ 15 ปี สหกรณ์ขอกู้มา 2 สัญญา สัญญาแรกครบกำหนด 1 พฤศจิกายน 2534 สัญญาที่ 2 ครบกำหนด 22 ธันวาคม 2535 สหกรณ์เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ถ้าผิดสัญญาชำระจะถูกรับเพิ่มอีกร้อยละ 4 ต่อปี เมื่อปีการเงิน 31 มีนาคม 2529 สหกรณ์มีเงินกู้ยืมส่งเสริมสหกรณ์ 521,604.84 บาท ในระหว่างปีการเงิน สหกรณ์กู้เงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์เป็นหนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ 444,625.07 บาท

6.2 เงินทุนหมุนเวียน

สหกรณ์ขอกู้เงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกร จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างฉางและรวบรวมข้าวเปลือกเป็นเงินกู้ระยะยาว 25 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี ถ้าผิดสัญญาชำระจะถูกรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 4 ต่อปี สัญญาครบกำหนดวันที่ 2 พฤศจิกายน 2539 เมื่อปีการเงิน 31 มีนาคม 2529 สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียน 124,650.00 บาท ในระหว่างปีการเงิน สหกรณ์ได้ชำระคืนเงินกู้ 12,150.00 บาท ฉะนั้นสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์เป็นหนี้เงินทุนหมุนเวียนกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเงินทั้งสิ้น 112,500.00 บาท

6.3 สหกรณ์ได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์ได้ขอทำสัญญาเงินเครดิตเงินสดไว้กับ ธ.ก.ส. สาขาเพชรบุรี เพื่อให้เป็นทุนให้สมาชิกกู้จำนวนเงิน 19,700,000.00 บาท เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2530 ในระหว่างปีขอกู้ 12,717,500.00 บาท ชำระคืนระหว่างปี 15,548,637.65 บาท คงเหลือเมื่อสิ้นปี 5,398,687.35 บาท ใช้เป็นทุนจัดหาวัสดุ สหกรณ์ว่างเงินกู้เพื่อใช้เป็นทุนจัดหาวัสดุการเกษตรจาก ธ.ก.ส. จำนวนเงิน 3,000,000.00 บาท โดยมีกำหนดการชำระคืนเป็นรายปี ในระหว่างปี สหกรณ์ทำการเบิกเงินจากธนาคาร 1,767,000.00 บาท และส่งใช้คืนได้หมดตามสัญญา ใช้เป็นทุนสร้างฉาง โรงสี สหกรณ์ทำสัญญาเงินระยะยาวจาก ธ.ก.ส. เพื่อใช้เป็นทุนสร้างฉางและโรงสีในวงเงิน 770,000.00 บาท โดยผ่อนชำระเป็นรายปี ๆ ละ 70,000.00 บาท สิ้นปีการเงินคง

เหลืออีก 140,000.00 บาท ใช้เป็นทุนซื้อเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพข้าว เป็นเงินทุนช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยผ่านทาง ธ.ก.ส. สหกรณ์ทำสัญญาไว้ 20,260.00 บาท เพื่อจัดซื้อเครื่องตรวจสอบคุณภาพข้าว ในระหว่างปีสำรวจชำระคืนเงินทุนนี้จำนวน 5,000.00 บาท และดอกเบี้ยจำนวน 554.00 บาท เมื่อสิ้นปีการเงินคงเหลือ 6,250.00 บาท

7. การให้เงินกู้แก่สมาชิก

สหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิก 2 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น และเงินกู้ระยะปานกลางแก่สมาชิกในรอบปีที่ผ่านมา (ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2530) สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกรวมทั้งสิ้น 1,058 สัญญา แยกเป็นเงินกู้ระยะสั้น 541 สัญญา เป็นเงิน 4,487,473.00 บาท และเงินกู้ระยะปานกลาง 517 สัญญา เป็นจำนวนเงิน 9,570,390.00 บาท

7.1 เงินกู้ระยะสั้น

ในระหว่างปีการเงินตั้งแต่ 1 เมษายน 2529 ถึง 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ระยะสั้นให้แก่สมาชิกรวม 541 สัญญา เป็นเงิน 4,487,873.00 บาท เฉลี่ยสัญญาละ 8,294.77 บาท จำแนกตามความมุ่งหมายดังนี้

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	สัญญา	ปี 2529 บาท	ร้อยละ	ถูกรวมแต่แรก	ร้อยละ
- ค่าใช้จ่ายในการทำนา	172	255,130.-	5.69	1,425,322.14	5.69
- ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์	60	844,257.-	18.81	2,557,563.97	10.21
- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	56	89,744.-	2.00	500,991.96	2.00
- ค่าใช้จ่ายในการทำไร่	137	1,806,972.-	40.27	8,083,505.32	32.27
- ซ่อมเครื่องยนต์	5	325,000.-	7.24	1,813,590.90	7.24
- ค่าจางรถไถ	-	-	-	3,381,695.75	13.5
- ซดบ่อน้ำ	-	-	-	681,349.07	2.72
- ซื้อวัวเลี้ยงขาย	89	885,850.-	19.74	4,193,302.74	16.74
- ซ่อมแซมบ้านพักอาศัย	22	55,820.-	1.24	811,606.98	3.24
- ค่าทุน		224,700.-	5.01	1,603,174.28	6.40
รวม	541	4,487,473.-	100	25,049,598.16	100

7.2 เงินกู้ระยะปานกลาง

มีกำหนดระยะเวลาส่งคืนภายในเวลา 3 ปี ในระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะปานกลางแก่สมาชิกจำนวน 517 สัญญา เป็นจำนวนเงิน 9,570,390.00 บาท เฉลี่ยสัญญาละ 18,511.39 บาท จำแนกตามความมุ่งหมายได้ดังนี้

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	สัญญา	ปี 2529 บาท	ร้อยละ	จำนวนแต่แรก	ร้อยละ
- สร้างบ้านพักอาศัย	83	1,489,650.-	15.57	30,271,811.96	16.5
- บุกเบิกที่ดิน	80	1,227,200.-	12.82	19,080,414.50	10.4
- ถมที่ดิน	-	-	-	17,429,224.78	9.5
- ซื้อที่ดิน	133	2,974,450.-	31.08	59,075,898.73	52.2
- ทำสวนมะนาว	66	1,376,810.-	14.39	15,411,104.02	8.4
- ซื้อสิ้วไ้ใช้งาน	89	359,100.-	3.75	3,852,776.-	2.1
- ซื้อเครื่องยนต์	35	447,200.-	4.67	6,788,224.38	3.7
- ค่าเช่าที่นา	13	197,900.-	2.07	1,100,793.14	0.6
- ไถถนนที่ดิน	-	-	-	5,687,431.24	3.1
- สร้างโรงเลี้ยงสิ้ว	9	918,730.-	9.60	13,759,914.30	7.5
- ชำรสน	9	100,850.-	1.05	1,467,724.19	0.8
- ขุดบ่อเลี้ยงปลา	-	-	-	366,931.04	0.2
- คาหน		478,500.-	5.00	9,173,276.20	5.0
รวม	517	9,570,390.-	100%	183,465,524.-	100%

8. การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

ในระหว่างปีการบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2530 มีต้นเงินถึงกำหนดทุกประเภทรวม 24,648,587.25 บาท ชำระได้จริง 11,291,071.00 บาท ชำระก่อนกำหนดเป็นเงิน 1,832,671.00 บาท

8.1 เงินกู้ระยะสั้น มีต้นเงินถึงกำหนดชำระ 7,288,950.75 บาท ชำระได้จริง 4,022,031.50 บาท

8.2 เงินกู้ระยะปานกลาง มีต้นเงินถึงกำหนดชำระ 17,359,636.50 บาท ชำระได้จริง 7,269,039.50 บาท ชำระก่อนกำหนด 1,832,671.00 บาท

9. การเรียกเก็บคอกเบี้ย

ในระหว่างปีการบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2530 สมาชิกชำระคอกเบี้ยได้ดังนี้

- คอกเบี้ยถึงกำหนดชำระทั้งหมด	3,675,996.25 บาท
- สหกรณ์ได้รับชำระคอกเบี้ยจากสมาชิก	2,461,397.25 บาท
- คงค้างชำระทั้งหมด	1,214,649.00 บาท

10. การดำเนินธุรกิจการซื้อ

ในระหว่างปีการบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์ดำเนินการจัดหาซื้อวัสดุ การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันเพื่อจำหน่ายแก่สมาชิก ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ได้จำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ไปดังนี้

ชายปุ๋ย 324,755.00 บาท ชายน้ำวัน 143,591.37 บาท ชายยาปราบศัตรูพืช 133,852.00 บาท เครื่องอุปโภค 56,292.25 บาท อาหารสัตว์ 120,608.00 บาท เครื่องพ่นยา 25,400.00 บาท รวมทั้งสิ้น 804,548.62 บาท และสหกรณ์มีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจนี้ทั้งสิ้น 724,749.84 บาท

จากผลการดำเนินธุรกิจในด้านนี้ สามารถทำกำไรให้แก่สหกรณ์เป็นจำนวนเงิน 79,798.78 บาท การให้บริการด้านนี้สหกรณ์ได้มุ่งหวังกำไรเป็นหลัก เพียงแต่ต้องการช่วยเหลือบริการแก่สมาชิกให้ได้ใช้ของถูกลงเท่านั้น

11. การดำเนินธุรกิจการชาย (แผนกโรงสี)

ในระหว่างปีการสิ้นสุดบัญชี 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์ได้เข้าโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าว สหกรณ์ได้รับค่าจัดการรวบรวมข้าวตามโครงการ ฯ เป็นจำนวนเงิน 316,999.98 บาท สหกรณ์มีรายจ่ายในการรวบรวมจำนวนเงิน 202,284.25 บาท สหกรณ์มีกำไรตามโครงการนี้จำนวน 114,165.73 บาท นอกจากนี้สหกรณ์ได้จัดซื้อข้าวเปลือกจำนวน 75.6 เกวียน ในระหว่างปีได้ดำเนินการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และจัดจำหน่ายมีรายได้รวมเป็นเงิน 3,543,737.55 บาท ธุรกิจด้านนี้ทำกำไรให้กับสหกรณ์จำนวนเงิน 213,374.37 บาท

12. การดำเนินธุรกิจการแปรรูป (แผนกโรงอบกล้วย)

ในระหว่างปีการเงินสิ้นสุด 31 มีนาคม 2530 สหกรณ์ได้รวบรวมกล้วยดิบจากสมาชิก และทำการอบด้วยกระแสไฟฟ้า เป็นกล้วยอบทำการจำหน่ายแก่ลูกค้าในท้องถิ่นและต่างจังหวัด ผลการดำเนินการต้องประสบการขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 50,075.02 บาท ขาดทุนเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 14,170.51 บาท เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง (ค่ากระแสไฟฟ้า - ค่าแรงงาน) การตลาดมีปัญหาต้องแข่งขันกับพ่อค้าภายนอก ธุรกิจด้านนี้อยู่ในการพิจารณาของกรรมการว่า จะเห็นสมควรดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพราะประสบกับการขาดทุนมาตลอด หรือจะหาหนทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการต่อไป

13. การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

13.1 ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ สหกรณ์มีการชักชวนส่งเสริมให้สมาชิกที่รายได้น้อยเลี้ยงโคเนื้อ ครอบครัวยุวละ 1-2 ตัว โดยสหกรณ์เป็นผู้ช่วยเหลือในระยะเริ่มแรกก่อน

13.2 เปลี่ยนพันธุ์ข้าวปลูก จากพันธุ์พื้นเมืองที่มีคุณภาพต่ำให้หันมาปลูกข้าวพันธุ์ที่ตลาดต้องการและมีราคาดี ด้วยการสั่งซื้อพันธุ์ข้าวจากกรมส่งเสริมการเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิกที่ต้องการเปลี่ยนพันธุ์ข้าว

14. รายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สหกรณ์มีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งสิ้น 9,113,189.83 บาท

หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 7,579,482.61 บาทแล้ว สหกรณ์จึงมีกำไรสุทธิประจำปี
1,533,707.22 บาท

15. การดำเนินงานทั่วไป

คณะกรรมการดำเนินการปีการเงิน 31 มีนาคม 2530 ซึ่งที่ประชุมใหญ่สามัญ
ประจำปีครั้งที่ 12 ได้เลือกตั้งกรรมการเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2529 ประกอบด้วยผู้มีรายชื่อ
ดังต่อไปนี้

ที่	ชื่อ	กลุ่มที่	ที่อยู่			ตำแหน่ง	หมายเหตุ
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
1.	นายพนอม ภูเงิน	6	5	9	ถ้ำรงค์	ประธานกรรมการ	
2.	นายชุ่ม ทวณตรี	21	60	5	ท่าช้าง	รองประธาน ฯ	
3.	นายไกร คำใส	8	38	3	ห้วยฮ่อง	เลขานุการ	
4.	นายฟุ้ง พูลสมบัติ	2	38	2	ถ้ำรงค์	เหรัญญิก	
5.	นายพลอย จรัสดี	5	31	2	ท่าเสา	กรรมการ	
6.	นายผล พุ่มคารา	27	57	6	มาบปลาเค้า	กรรมการ	อำเภอทวาย
7.	นายปิม วรรณชัย	20	40	1	บ้านลาด	กรรมการ	
8.	นายเจือ กลิ่นเจริญ	30	28	5	ตำหฺร	กรรมการ	
9.	นายชวน จันทร	3	76	6	บ้านลาด	กรรมการ	กรรมการเงินกู้
10.	นายทัน กระจุมแก้ว	10	53	8	ยางหยอง	กรรมการ	อำเภอทวาย
11.	นายพิศ รุ่งเจริญ	37	92	9	ห้วยลึก	กรรมการ	
12.	นายไสว ทองสัมฤทธิ์	9	67	5	ไรสะทอน	กรรมการ	กรรมการเงินกู้
13.	นายสิน ทรัพย์อยู่	32	46	1	หนองกรงู	กรรมการ	
14.	พ.อ.อ.ควน จันทรนาค	17	36	3	ไรสะทอน	กรรมการ	
15.	นายมีง ช่างน้ำ	47	94	8	ท่าช้าง	กรรมการ	กรรมการเงินกู้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ระหว่าง ปี 2518 - 2529

ผลการดำเนินงานในรอบ 12 ปี

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ในรอบ 12 ปี คือตั้งแต่ปี 2518 - 2529 ที่ผ่านมานั้น เป็นที่น่าพอใจ สหกรณ์สามารถดำเนินงานให้ได้กำไรทุกปีและอยู่ในอัตราส่วนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกว่าเดิม จะมีบ้างในบางปีที่ได้กำไรลดลงและก็เพิ่มขึ้นอีก เพราะสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจหลายอย่างตามแบบของสหกรณ์เอนกประสงค์ คือ นอกจากจะจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพแล้ว ยังมีการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายในราคาถูกแก่สมาชิก และบุคคลภายนอก เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือทางการผลิตและสินค้าบริโภคต่าง ๆ ทำให้ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ขยายเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมมากจากปี 2518 มีกำไรสุทธิเพียง 20,850 บาท และในปี 2529 สหกรณ์สามารถทำกำไรได้สูงถึง 1,533,707.22 บาท ซึ่งกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2518 เท่ากับ 1,512,857.22 บาท เป็นการแสดงให้เห็นว่า สหกรณ์มีการขยายกิจการมากขึ้น ทำให้มีผลกำไรจากการดำเนินงานสูงกว่าเดิมหลายเท่าตัว นอกจากนี้จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ก็เพิ่มมากขึ้นจากปี 2518 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 1,540 คน พอในปี 2529 สหกรณ์มีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน 2,555 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมเกือบเท่าตัว แสดงให้เห็นว่าในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีการขยายกิจการออกไปได้มากเป็นที่น่าสนใจ จะมีบ้างในบางปีที่เกิดการสหกรณ์ได้กำไรสูงมาก เช่นปี 2526 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ 2,251,210.73 บาท ซึ่งเป็นปีที่ได้รับกำไรสุทธิสูงสุดในรอบการดำเนินงาน 12 ปีที่ผ่านมา แต่พอในปี 2527 และ 2528 สหกรณ์กลับมีกำไรลดลงผิดปกติ อันเป็นที่มาสังเกตได้ว่า ในปี 2527 สหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลงที่ปีที่แล้วเหลือ 772,296.03 บาท และในปี 2528 สหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลงเหลือเพียง 494,010.33 บาท เป็นเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดจากการดำเนินงานด้านธุรกิจซื้อเกิดการขาดทุนในปี 2527 เป็นจำนวน 5,822.56 บาท เพราะชาวภาวะธรรมชาติไม่ดี ฝนแล้ง ผลผลิตตกต่ำ การซื้อปัจจัยการผลิตลดลง และสมาชิกขายผลผลิตได้ต่ำ ทำให้ความสามารถในการชำระ

หนี้จากการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อของสมาชิกมีน้อย เกิดเป็นหนี้ค้างชำระมากขึ้น นอกจากนี้ในปีเดียวกัน การดำเนินงานธุรกิจโรงสีที่ประสบการขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 357,757.41 บาท อันเนื่องมาจาก สหกรณ์ต้องจ่ายเงินชำระค่าข้าวเปลือก และค้างชำระ 2 ปีก่อนด้วย สำหรับในปี 2518 การดำเนินงาน ธุรกิจโรงสีที่ประสบการขาดทุนเช่นกันเป็นจำนวนเงิน 102,248.90 บาท เพราะถูกเรียกเก็บภาษี จากกรมสรรพากร และราคาข้าวลดลง ส่วนการดำเนินงานธุรกิจโรงอบกล้วยที่ประสบการขาดทุนเป็น จำนวน 53,904.51 บาท เพราะต้นทุนในการผลิตสูง (ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแรง) ราคากล้วยดิบ ก็แพงกว่าเดิม และการแข่งขันกับคู่แข่งที่เป็นพ่อค้า เอกชนซึ่งต้นทุนของสหกรณ์สูงกว่า แต่ต้องขายใน ราคาตลาดทำให้เกิดการขาดทุน ธุรกิจโรงอบกล้วยเริ่มขาดทุนตั้งแต่ปี 2526 เป็นต้นมา แต่อย่างไร ก็ตาม ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 12 ปี ที่ผ่านมานี้ กำไรสุทธิของสหกรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้น จากเดิมเมื่อเทียบกับกำรดำเนินงานปีก่อน ๆ

สำหรับการควบคุมภายในสหกรณ์ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับแต่คงอาศัยเจ้าหน้าที่ทาง ราชการช่วยเหลืออยู่มาก สหกรณ์การแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสัดส่วนดี การบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบัน และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

นับตั้งแต่ปี 2518 สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีสมาชิกทั้งหมด 1,540 คน และ ปี 2519 - 2529 มีจำนวนสมาชิกดังต่อไปนี้ 1,686 2,061 2,303 2,473 2,630 2,621 2,610 2,599 2,558 2,570 2,555 คน ตามลำดับ สังกัดกลุ่มต่าง ๆ รวม 48 กลุ่ม อยู่ในท้องที่ อำเภอบ้านลาด 41 กลุ่ม ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอท่ายาง จำนวน 7 กลุ่ม จะเห็นได้ว่า สมาชิกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปีแรก ๆ แล้วจะเริ่มลดลงในปีหลัง ๆ สาเหตุที่สมาชิกลดลง ไม่ได้หมายความว่า สมาชิกออกทุก ๆ ปี ที่ลดลง แต่หมายความว่าสมาชิกสมัครเข้ามาใหม่น้อยกว่าจำนวนสมาชิกที่ออกไป สาเหตุที่สมาชิกลาออกคือ ลาออกจากสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือสมาชิกถึง แก่กรรมและย้ายไปนอกแดนสหกรณ์หรือดำเนินงาน เกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกแดนสหกรณ์

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความก้าวหน้าของการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	ปี พ.ศ.			
	2522	2523	2524	2525
สมาชิก	2,473	2,630	2,631	2,610
ทุนเรือนหุ้น	3,156,500.00	3,734,400.00	4,160,650.00	4,642,050.00
ทุนสำรอง	1,489,988.26	1,892,467.75	2,572,069.84	3,088,973.52
ทุนดำเนินงาน	7,629,456.13	9,248,045.43	10,158,466.62	11,262,561.10
ทุนอื่น ๆ	293,715.92	308,780.00	497,387.00	556,087.00
ดอกเบี้ยค้างชำระ	608,194.04	899,093.20	1,336,993.40	1,241,084.00
เงินกู้ที่จ่ายสมาชิกระหว่างปี	11,919,300.00	12,164,500.00	9,813,600.00	8,909,700.00
การชำระเงินกู้ของสมาชิก	8,652,359.00	9,808,454.50	8,137,800.25	10,858,785.50
เงินรับฝาก	7,528,246.80	7,534,170.00	7,187,327.00	8,089,412.00
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจเครดิต	1,297,535.22	1,620,750.70	1,821,206.17	1,692,159.24
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจการซื้อ	3,543.25	33,353.68	63,511.20	151,835.97
กำไรขั้นต้นจากแผนกโรงสี	235,462.36	812,212.03	301,281.66	447,955.96
กำไรขั้นต้นจากโรงอบกล้วย	35,621.52	2,181.82	42,566.54	42,458.63
รายได้อื่น ๆ	296,075.58	217,765.44	30,302.12	194,131.80
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	647,101.34	713,955.90	621,737.75	496,166.57
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,063,996.36	1,288,066.22	1,225,493.95	1,314,332.57
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	804,241.57	1,332,490.49	1,033,473.92	1,214,209.02

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความก้าวหน้าของการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
ปี 2518 - 2529

ปี พ.ศ. รายการ	2518	2519	2520	2521
สมาชิก	1,540.	1,686	2,061	2,303
ทุนเรือนหุ้น	1,082,850.00	1,580,250.00	2,039,500.00	2,591,350.00
ทุนสำรอง	757,237.00	842,730.00	972,964.00	1,241,231.00
ทุนดำเนินงาน	9,883,961.05	15,557,573.05	18,480,072.37	21,925,662.50
ทุนอื่น ๆ	100,336.00	102,336.00	173,336.00	209,880.00
ดอกเบี้ยค้างชำระ	125,102.00	210,100.00	472,290.00	477,320.00
เงินกู้ที่จ่ายสมาชิกระหว่างปี	3,288,823.00	5,840,984.00	7,790,350.00	10,488,300.00
การชำระเงินกู้ของสมาชิก	2,893,984.00	3,964,454.00	4,692,723.00	6,919,335.00
เงินรับฝาก	3,286,019.00	3,732,555.00	4,319,372.00	5,578,036.00
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจเครดิต	93,681.00	516,414.00	628,502.00	883,056.00
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจการซื้อ	5,537.00	11,456.00	43,936.00	24,875.00
กำไรขั้นต้นจากแผนกโรงสี	122,914.00	40,349.00	166,642.00	3,077.79
กำไรขั้นต้นจากโรงอบกล้วย	-	-	17,617.00	78,882.00
รายได้อื่น ๆ	-	71,836.00	385,078.00	271,360.00
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	53,721.00	114,646.00	336,071.00	401,569.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	197,220.00	191,030.00	193,483.00	263,005.00
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	20,850.00	366,859.00	679,741.00	571,801.00

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความก้าวหน้าของการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

ปี.พ.ศ. รายการ	2526	2527	2528	2529
สมาชิก	2,599	2,558	2570	2,555
ทุนเรือนหุ้น	4,930,550.00	5,287,250.00	5,898,100.00	6,408,800.00
ทุนสำรอง	3,722,605.05	5,073,627.25	5,150,875.20	5,270,878.57
ทุนดำเนินงาน	13,398,540.52	13,951,440.17	14,244,532.05	15,827,380.28
ทุนอื่น ๆ	731,530.00	1,211,290.00	1,143,312.25	1,145,382.50
ดอกเบี้ยค้างชำระ	1,393,172.74	1,229,572.00	1,543,645.50	1,214,699.00
เงินกู้ที่จ่ายสมาชิกระหว่างปี	10,399,000.00	11,039,819.00	14,086,355.50	14,057,863.00
การชำระเงินกู้ของสมาชิก	9,055,677.50	10,731,981.00	10,963,127.75	11,291,071.00
เงินรับฝาก	8,673,106.27	8,919,705.46	10,301,188.93	5,255,217.50
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจเครดิต	2,089,984.96	2,613,286.44	2,824,274.35	3,953,624.75
กำไรขั้นต้นจากธุรกิจการถือ	213,408.11	5,822.56	216,759.68	903,842.37
กำไรขั้นต้นจากแผนกโรงสี	1,313,567.75	357,757.41	102,248.90	3,753,408.04
กำไรขั้นต้นจากโรงอบกลวช	12,115.22	19,159.37	35,904.51	349,714.50
รายได้อื่น ๆ	87,008.11	60,489.88	34,714.65	152,600.17
ค่าใช้จ่ายทั่ว ๆ ไป	462,005.85	753,112.96	609,474.22	607,299.30
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,471,142.98	1,489,540.95	1,738,975.90	1,622,876.09
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	2,251,210.73	772,296.03	494,010.33	1,533,707.22

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เป็นสหกรณ์ที่อยู่ในระดับขนาดกลาง ตามความเห็นของ
ผู้ตรวจการสหกรณ์ ประจำปี 2529

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้แก่ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสม
อื่น ๆ เงินกู้ เงินฝาก และเงินค้างจ่ายกำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร ทุนดำเนินงานเฉลี่ย 12 ปี (2518-
2529) เป็นเงิน 10,698,667.94 บาท ทุนที่สำคัญที่สุดมาจากภูระยะยาวมีสูงถึง 32.71 % รอง
ลงมาคือทุนสำรองและทุนเรือนหุ้น มี 24.98 และ 23.22 % เงินฝากและเงินค้างจ่าย 2.72 %
ทุนสะสมอื่น ๆ 5.04 % กำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร 8.62 % และหนี้อื่น ๆ 2.67 % (จากตารางที่ 2)
ในจำนวนทุนที่ใช้ดำเนินงานของสหกรณ์นี้ ปรากฏว่า ทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกว่าปีแรกถึงกว่า 3
เท่าตัว เงินทุนสำรองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแน่นอนกว่าทุนเรือนหุ้น สำหรับเงินภูระยะยาวนั้นมีแนวโน้มลด
ลง คือจาก 44.5 % ในปี 2518 ลดลงเหลือ 3.3 % ในปี 2529 สรุปได้ว่า สหกรณ์พยายามที่จะเพิ่ม
ทุนดำเนินงานให้สูงขึ้น โดยการเพิ่มทุนเรือนหุ้น เงินทุนสำรอง ทุนอื่น ๆ ให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มี
การกู้ยืมเงินให้ลดน้อยลงในบางปีที่กู้ยืมมากสหกรณ์จะใช้คืนมากขึ้น เพื่อลดการเสียดอกเบี้ย (ดังตาราง
ที่ 2)

แหล่งเงินกู้ของสหกรณ์

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าเงินกู้ของสหกรณ์ว่ามีที่สำคัญ 3 แหล่งคือ จากกรมส่งเสริม
สหกรณ์ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเพชรบุรี จาก
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาเพชรบุรี ปี 2518 สหกรณ์กู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์โดยแบ่งออกเป็น
2 กรณี คือ สหกรณ์ขอกู้เงินทุนส่งเสริมสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อสร้างฉาง โรงสี เป็นเงิน
ภูระยะยาว สัญญาครบกำหนดการชำระหนี้ 15 ปี สหกรณ์ขอกู้มา 2 สัญญา และสหกรณ์ขอกู้เงินทุน
หมุนเวียน จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรใช้เป็นเงินทุน รวบรวมข้าวเปลือกเป็น
เงินภูระยะยาว 25 ปี สหกรณ์กู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ร้อยละ 65.8 กู้เงินจากธนาคารเพื่อการ
เกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเพชรบุรีร้อยละ 32.4 และจากธนาคารกรุงเทพ
จำกัด สาขาเพชรบุรี ร้อยละ 1.6 รวมเป็นเงิน 2,898,500.00 บาท กับ 1,427,472.00
บาท และ 72,742.00 บาท ตามลำดับ และในปี 2529 สหกรณ์กู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตารางที่ 2 แสดงทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2518 - 2529

รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เครื่องทุน	1,082,850.00	11.2	1,580,250.00	10.1	2,030,500.00	11.0
สำรอง	757,237.00	7.9	842,730.00	9.4	972,964.00	5.26
สะสมอื่น ๆ	100,336.00	1.0	102,336.00	0.6	173,336.00	0.9
เงินกู้ระยะยาว	4,398,714.00	44.5	8,605,961.00	55.3	9,696,396.00	52.4
เงินฝากและเงินค้ำจ่าย	3,411,121.00	34.5	3,942,655.00	25.3	4,791,664.00	25.9
กำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร	20,850.00	0.21	366,859.00	2.35	279,741.00	3.6
สินอื่น ๆ	112,873.00	1.14	116,782.05	0.75	126,471.37	0.68
รวม:	9,883,961.05	100	15,557,573.05	100	18,480,072.37	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 2 แสดงทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2518 - 2529

(ต่อ)

รายการ	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
แ้เรือน้	2,591,350.00	11.8	3,156,500.00	41.3	3,734,400.00	40.3
แ้สำรอง	1,241,231.00	5.6	1,489,988.22	19.5	1,892,467.75	20.4
แ้สะสมอื่น ๆ	209,880.00	0.9	223,715.92	3.8	308,700.00	3.3
เงินกู้ระยะยาว	10,859,302.00	49.5	1,493,825.41	19.5	1,391,590.05	15.0
เงินฝากและเงินค่างจ่าย	6,322,356.00	28.8	251,810.11	3.3	448,237.76	4.8
ำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร	571,801.00	2.6	804,241.57	10.5	1,332,490.49	14.4
สินอื่น ๆ	129,742.50	0.59	139,374.90	1.8	140,069.38	1.5
รวม	21,925,662.50	100	7,629,456.13	100	9,248,045.43	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 2 แสดงทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

(ต่อ)

รายการ	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ทุนเรือนหุ้น	4,160,550.00	40.9	4,542,050.00	40.3	4,930,550.00	36.7
ทุนสำรอง	2,572,069.84	25.3	3,088,973.52	27.4	3,722,605.05	27.7
ทุนสะสมอื่น ๆ	497,387.00	4.8	556,087.00	4.9	731,530.00	5.4
เงินกู้ระยะยาว	1,271,516.59	12.5	1,165,227.51	10.3	1,015,091.18	7.5
เงินฝากและเงินค้างจ่าย	459,911.50	4.5	467,137.27	3.1	476,706.00	3.5
กำไรที่ยังไม่จัดสรร	1,033,473.93	10.1	1,214,209.03	10.7	2,251,210.73	16.8
หนี้สินอื่น ๆ	163,457.76	1.6	228,876.77	2.0	270,847.56	2.0
รวม	10,158,466.62	100	11,262,561.10	100	13,398,540.52	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าเงินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

(ต่อ)

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รถยนต์	5,287,250.00	37.8	5,898,100.00	41.0	6,408,800.00	40.4
สำรอง	5,073,627.21	36.3	5,150,857.24	36.1	5,270,878.57	33.3
สะสมอื่น ๆ	1,211,290.00	8.6	1,143,312.25	8.0	1,145,382.50	7.2
เงินกู้ระยะยาว	870,559.76	6.2	701,514.84	4.9	534,385.07	3.3
เงินฝากและเงินค่างจ่าย	401,106.81	2.8	532,555.56	3.7	464,988.00	2.9
ทรัพย์สินไม่จัดสรร	772,296.03	5.5	494,010.33	3.4	1,533,707.22	9.6
สินอื่น ๆ	335,310.36	2.4	374,181.83	2.6	469,238.88	2.9
รวม	13,951,440.17	100	14,244,532.05	100	15,827,380.24	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย	
	บาท	%
ทุนเรือนหุ้น	2,484,887.50	23.22
ทุนสำรอง	2,673,219.11	24.98
ทุนสะสมอื่น ๆ	539,444.39	5.04
เงินกู้ระยะยาว	3,500,340.28	32.71
เงินฝากและเงินค่างาย	291,874.08	2.72
กำไรที่กักไว้จัดสรร	922,907.52	8.62
หนี้สินอื่น ๆ	285,990.03	2.67
รวม	10,698,667.94	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 3 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ ปี 2518 - 2529

ปี รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
มส่งเสริมสหกรณ์	2,898,500.00	65.8	3,053,500.00	35.4	3,638,500.00	37.5
ก.ส.	1,427,472.00	32.4	3,128,590.00	36.3	3,122,323.00	32.2
อาคารกรุงเทพ (เพชรบุรี)	72,742.00	1.6	2,423,870.00	28.1	2,935,573.00	30.2
รวม	4,398,714.00	100	8,605,960.00	100	9,696,396.00	100
	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
มส่งเสริมสหกรณ์	989,640.00	9.1	1,948,852.41	17.8	1,832,867.51	15.4
ก.ส.	7,271,320.00	6.6	6,416,109.08	58.7	10,030,213.06	84.5
อาคารกรุงเทพ (เพชรบุรี)	2,598,341.00	23.9	2,559,037.58	23.4	-	-
รวม	10,859,301.00	100	10,923,999.07	100	11,863,080.57	100
	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
มส่งเสริมสหกรณ์	921,532.04	5.7	906,535.33	6.7	829,883.18	8.3
ก.ส.	15,241,845.85	94.2	12,575,514.48	93.2	9,053,477.89	91.6
อาคารกรุงเทพ (เพชรบุรี)	-		-		-	
รวม	16,163,377.89	100	13,482,049.81	100	9,883,361.05	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
รวมคู่ระหว่างปีเลขหนึ่งคงเหลือสิ้นปี

ตารางที่ 3 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี 2527		ปี 2528		ปี 2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ส่งเสริมสหกรณ์	741,299.72	12.4	646,254.84	7.1	557,125.07	9.1
ก.ส.	5,213,453.72	86.5	8,451,085.00	92.8	5,544,947.35	90.8
อาคารกรุงเทพ (เพชรบุรี)	-		-		-	
รวม	5,954,753.48	100	9,097,339.84	100	6,102,072.42	

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
รวมคู่มือระหว่างปีและบัญชีงบเหลือสิ้นปี

ร้อยละ 8.3 กู้เงินจาก ธ.ก.ส. สาขาเพชรบุรีร้อยละ 91.6 รวมเป็นเงิน 829,883.18 บาท และ 9,053,477.89 บาท ตามลำดับ โดยสหกรณ์กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนให้สมาชิกกู้ ใช้เป็นทุนจัดหาวัสดุ ใช้เป็นทุนสร้างวาง โรงสี และใช้เป็นทุนซื้อเครื่องตรวจ สอบคุณภาพข้าว สำหรับแหล่งเงินกู้จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด นั้น สหกรณ์เล็กและจากสำราญหมด ในปี 2522 เพราะสหกรณ์สามารถกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าการกู้เงินจาก ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

ธุรกิจของสหกรณ์

โดยทั่วไปแล้วสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีธุรกิจสำคัญอยู่ 4 อย่างคือ การให้ สิ้นเชื่อการเกษตร, การจัดหาสินค้าหรือปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป การ รวบรวมข้าวเปลือกและโรงสีข้าว การแปรรูปคือโรงงานอบกล้วย จากการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2518 - 2529 สหกรณ์ได้มีการขยายการดำเนินงานของธุรกิจต่าง ๆ และปัญหาที่ธุรกิจต่าง ๆ ของ สหกรณ์ประสบตั้งนั้นคือ

การให้สินเชื่อแก่เกษตรกร

สหกรณ์ให้สินเชื่อแก่สมาชิก 2 ประเภท ได้แก่

1. เงินกู้ระยะสั้น ชำระคืนตามเวลาที่ขายผลผลิตได้ ระยะเวลาในการชำระคืน ไม่เกิน 12 เดือน เว้นแต่ในกรณีที่เหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาได้ไม่เกิน 15 เดือน นับตั้งแต่วัน ทำหนังสือสัญญาเงินกู้ระยะสั้น เช่น ค่าจ้างทำไร่ ค่าใช้จ่ายในการทำนา ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ชำระคืนเป็นงวด ๆ โดยปกติให้ชำระคืนภายใน 3 ปี เว้นแต่ในกรณีที่เหตุผลพิเศษ อาจให้ได้ไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันทำหนังสือสัญญาหรือหลักฐาน การกู้เงิน เงินกู้ระยะปานกลาง เช่น กู้เพื่อสร้างบ้านพักอาศัย บุกเบิกที่ดิน ถมที่ดิน ซื้อที่ดิน ทำสวน ฆะนาว ซื้อสัตว์ใช้งานและซื้อเครื่องชนิด เป็นต้น

ในรอบ 12 ปี (2518 - 2529) สหกรณ์ได้ให้สมาชิกกู้เงินไปประกอบอาชีพทั้งเงินกู้ ระยะสั้นและระยะปานกลาง เฉลี่ยปีละประมาณ 9,983,216.25 บาท ในจำนวนนี้เป็นเงินกู้ระยะ

ตารางที่ 4 ปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภท ปี 2518 - 2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2518	1,345,298.00	40.9	1,943,525.00	59.09	3,288,823.00	100
2519	1,524,350.00	26.09	4,316,634.00	73.9	5,840,984.00	100
2520	1,585,450.00	20.3	4,255,534.50	54.6	7,790,350.00	100
2521	1,689,524.00	16.1	8,798,776.00	83.8	10,488,300.00	100
2522	1,870,500.00	15.6	10,048,800.00	84.3	11,919,300.00	100
2523	1,972,300.00	16.2	10,190,200.00	83.7	12,164,500.00	100
2524	1,031,000.00	10.5	8,781,600.00	89.4	9,813,600.00	100
2525	529,200.00	5.9	8,380,500.00	94.06	8,909,700.00	100
2526	538,500.00	5.10	9,860,500.00	94.8	10,399,000.00	100
2527	1,965,833.50	17.8	9,073,986.50	82.1	11,039,819.50	100
2528	4,583,271.50	32.5	9,503,078.00	67.0	14,086,355.50	100
2529	4,487,473.00	31.9	9,570,390.00	68.07	14,057,863.00	100
เฉลี่ย	2,926,892.16	19.9	7,893,793.66	77.9	9,983,216.25	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 5 ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น

รายการ	2529			2528		
	จำนวน ราย	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวน ราย	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการทำนา	172	255,130.00	5.69	146	1,485,539.50	32.40
ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์	60	844,257.00	18.81	130	356,009.00	7.77
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	56	89,794.00	2.00	59	207,093.00	4.52
ค่าใช้จ่ายในการทำไร่	137	1,506,972.00	40.27	158	1,292,889.00	28.21
ซ่อมเครื่องยนต์	5	325,000.00	7.24	8	49,390.00	1.08
ค่าจ้างรถไถ	-	-	-	14	153,505.00	3.35
ชุดบ่อน้ำ	-	-	-	2	23,750.00	0.52
ซื้อวัวเลี้ยงขาย	89	885,850.00	19.74	45	438,157.00	9.56
ซ่อมแซมบ้านพักอาศัย	22	55,820.00	1.24	34	347,745.00	7.59
ค่าทุน	-	224,700.00	5.01	-	229,220.00	5.00
รวม	541	4,487,473.00	100	596	4,583,277.50	100
เฉลี่ย	1	8,294.77	0.18	1	7,590.06	0.167

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 6 ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	2528			2529		
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	%	จำนวนราย	จำนวนเงิน	%
สร้างบ้านพักอาศัย	90	1,435,880.00	15.11	83	1,489,650.00	15.57
บุกเบิกที่ดิน	111	1,183,364.00	12.95	80	1,227,220.00	12.82
ถมที่ดิน	25	645,552.00	6.79	-	-	-
ซื้อที่ดิน	108	2,887,950.00	30.39	133	2,974,450.00	31.08
ทำส่วนมะนาว	16	738,390.00	7.77	66	1,376,810.00	14.39
ซื้อสัตว์ใช้งาน	66	789,044.00	8.30	89	359,100.00	3.75
ซื้อเครื่องยนต์	44	742,900.00	7.82	35	447,200.00	4.67
ค่าเช่าทนา	15	125,395.00	1.32	13	197,900.00	2.07
ไถถอนที่ดิน	8	147,250.00	1.55	-	-	-
สร้างโรงเลี้ยงสัตว์	4	47,650.00	0.50	9	913,730.00	9.60
ชำระหนี้	9	221,350.00	2.33	9	100,850.00	1.05
ซื้บอเลี้ยงปลา	6	63,200.00	0.67	-	-	-
ค่าเช่า		475,150.00	5.00		478,500.00	5.00
รวม	532	9,503,078.00	100	517	9,570,390.00	100
เฉลี่ย	1	17,862.92	0.187	1	18,511.39	0.193

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

เฉลี่ยปีละ 1,926,892.16 บาท และเงินกู้ระยะปานกลางเฉลี่ย 7,893,793.66 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.9 และ 77.9 ของเงินกู้ทั้งหมดตามลำดับ ดังตารางที่ 4

เงินกู้ระยะสั้น มีระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน จำแนกได้ตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ตามตารางที่ 5 ในปี 2528 ถึง 2529 สมาชิกได้ใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในปี 2529 และรองลงมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการทำนา กับการซื้อวัวเลี้ยงขาย คือ ตารางที่ 5 อัตราเฉลี่ยการกู้เงินระยะสั้น ปี 2528 และ 2529 สัญญา 0.167 และ 0.18 % ตามลำดับ

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี จำแนกได้ตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ตามตารางที่ 6 ในปี 2528 และ 2529 สมาชิกใช้เงินส่วนใหญ่ไปในการซื้อที่ดินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งการสร้างบ้านพักอาศัย บุกเบิกที่ดิน ทำสวนมะนาว ซื้อเครื่องยนต์ สร้างโรงเลี้ยงสัตว์ ก็มีความสำคัญน้อยลงตามลำดับ อัตราเฉลี่ยสัญญาเงินกู้ระยะปานกลางเฉลี่ยสัญญาละ 17,862.92 บาท และ 18,511.39 บาท ในปี 2528 และ 2529 คิดเป็นร้อยละ 0.187 และ 0.193 ตามลำดับ

การรับฝากเงิน

เป็นบริการที่สำคัญและน่าสนใจที่สุดของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ทั้งประเภทเงินฝากออมทรัพย์และฝากประจำ เป็นผลให้สหกรณ์มีเงินทุนในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความเลื่อมใส ศรัทธาในสหกรณ์ของตนมาก จึงได้มีการนำเงินมาฝากในจำนวนสูงๆ ที่ธนาคารพาณิชย์ในบริเวณนั้นก็มี จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ได้รับฝากเงินเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเงินฝากประเภทฝากประจำเพิ่มขึ้นจาก 3,092,856.00 บาท ในปี 2518 เป็น 9,669,800.00 บาท ในปี 2529 และเงินฝากออมทรัพย์เพิ่มจาก 193,163.00 บาท ในปี 2518 เป็น 360,094.80 บาท ในปี 2529 แสดงแนวโน้มการฝากเงินมีสูงขึ้นทุกปี ย่อมเป็นผลดีทั้งทางด้านการสมาชิกและสหกรณ์คือ สมาชิกสามารถได้ลงทุนหาประโยชน์ในสหกรณ์ของตนและสหกรณ์มีทุนดำเนินงานมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากยอดเงินรับฝากรวมเพิ่มขึ้นจาก 3,286,019.00 บาท ในปี 2518 เป็น 10,029,894.84 บาท ในปี 2529 คือตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท
ปี 2518 - 2529

ปี พ.ศ.:	ออมทรัพย์		ประจำ		รวม	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2518	193,163.00	5.9	3,092,856.00	94.1	3,286,019.00	100
2519	153,647.00	4.1	3,578,908.00	95.9	3,732,555.00	100
2520	130,589.00	3.0	4,188,783.00	97.0	4,319,372.00	100
2521	85,565.00	1.5	5,492,471.00	98.5	5,578,036.00	100
2522	290,665.70	3.8	7,237,581.00	96.1	7,528,246.00	100
2523	248,968.91	3.8	7,285,202.05	96.6	7,534,170.96	100
2524	248,516.06	3.4	6,938,811.90	96.5	7,187,327.96	100
2525	269,726.00	3.3	7,819,686.00	96.6	8,089,412.00	100
2526	391,974.08	4.5	8,281,132.19	95.4	8,673,106.27	100
2527	279,616.52	3.1	8,640,088.94	96.8	8,919,706.46	100
2528	412,397.90	4.0	9,888,791.03	95.9	10,301,188.93	100
2529	360,094.80	3.5	9,669,800.04	96.4	10,029,894.84	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจการซื้อ)

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้จัดหาสินค้าและปัจจัยทางการผลิตมาจำหน่าย ได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือการเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภค อาหารสัตว์ น้ำมันเชื้อเพลิง นับว่าเป็นหน้าที่สำคัญของสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตและลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิกได้อีกด้วย เป็นทางหนึ่งในหลาย ๆ ทาง ทางที่จะเพิ่มรายได้แก่สมาชิกชนเดี๋ยวกั้นเป็นการเพิ่มธุรกิจแก่สหกรณ์ด้วย ซึ่งสหกรณ์ไม่ควรนิ่งนอนใจในเรื่องนี้ ในระหว่างปี 2518 - 2529 สมาชิกได้ซื้อปุ๋ยมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้จะลดลงบ้างในช่วงปี 2528 - 2529 ก็ตาม แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนยาปราบศัตรูพืชสมาชิกได้ซื้อรองลงมาจากปุ๋ยเพื่อการปลูกพืชมีโรคแมลงรบกวนมากพอสมควร และอาหารสัตว์ก็เป็นสินค้าที่สมาชิกซื้อมากรองลงมาตามลำดับ ส่วนเครื่องมือเกษตรเพื่ออุปโภคบริโภคและน้ำมัน สมาชิกจะมีความต้องการเป็นช่วง ๆ โดยเฉพาะเครื่องมือเกษตร มีความต้องการมากในบางครั้งบางคราว จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ได้กำไรจากธุรกิจการซื้อนี้ที่แนวโน้มสูงขึ้นด้วยอัตราร้อยละของกำไรประมาณ 5 % แสดงว่าปริมาณธุรกิจการซื้อที่แนวโน้มสูงขึ้นจะเห็นได้จาก กำไรขั้นต้นเพิ่มจาก 5,537.00 บาท ในปี 2518 เป็น 79,798.78 บาท ในปี 2529 คิดเป็นร้อยละ 0.93 และ 9.91 ตามลำดับ

ธุรกิจการขาย (การตลาดและการแปรรูปผลิตผล)

เป็นธุรกิจที่สำคัญยิ่งของสหกรณ์การเกษตร โดยการรวบรวมผลผลิตและ/หรือทำการแปรรูปผลิตผลของสมาชิกออกจำหน่ายให้ได้ราคาดี เพื่อแก้ปัญหาการตลาดและการจำหน่ายสินค้าของสมาชิกเท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่า เกษตรกรผลิตได้แล้วไม่สามารถหาตลาดจำหน่ายได้ หรือถ้าจำหน่ายได้ก็ได้อาไรต่ำเพราะถูกพ่อค้ากดราคาและเอาไรต์เอาเปรียบในการวิ่ง ตวง วัด เป็นผลทำให้เกิดความยากจนและเป็นหนี้ล้นคอมา ดังนั้นสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัดจึงได้หาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวขึ้น โดยการสร้างงานเก็บข้าวเปลือกของสหกรณ์ขึ้นและรับซื้อข้าวจากสมาชิกในราคายุติธรรม อีกทั้งสหกรณ์ได้สร้างโรงสีของสหกรณ์ขึ้นเองอีก 1 โรงสี เพื่อทำการสีข้าวแล้วนำข้าวสารออกจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลภายนอกด้วย นอกจากนั้นสหกรณ์ยังได้ทำการรับซื้อรวมรวมข้าวเปลือกตามโครงการรวบรวมข้าวเปลือกของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากนั้นสหกรณ์ยังได้สร้างโรงอบกล้วย เพื่อแปรรูปกล้วยดิบให้เป็นกล้วยอบเพื่อนำออกจำหน่ายเพราะในท้องที่อำเภอบ้านลาด มีการ

ตารางที่ 8 ตารางธุรกิจการถือของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ปุย	296,263.00	49.5	511,344.00	27.8	387,593.00	34.4
ยาปราบศัตรูพืช	47,742.00	7.9	74,596.00	4.06	88,414.00	7.8
เครื่องมือการเกษตร	111,243.00	18.5	166,366.00	9.05	27,360.00	2.4
เครื่องอุปโภคบริโภค	137,955.00	23.05	962,619.00	52.4	442,306.00	39.2
อาหารสัตว์	5,146.00	0.8	121,495.00	6.6	179,819.00	15.9
น้ำมัน	-		-		-	
รวม	598,349.00	100	1,836,420.00	100	1,125,492.00	100
คนทุนขาย	592,812.00	99.07	1,824,964.00	99.37	1,081,556.00	96.09
กำไรขั้นต้น	5,537.00	0.93	11,456.00	0.63	43,936.00	3.90

หมายเหตุ สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 8 ตารางธุรกิจการซื้อของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

รายการ	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ปุ๋ย	614,423.00	40.5	1,573,051.00	55.6	1,741,298.00	55.1
ยาปราบศัตรูพืช	180,808.00	11.9	415,744.00	14.7	521,529.75	16.5
เครื่องมือการเกษตร	60,989.00	4.02	554,921.00	19.6	175,936.00	5.5
เครื่องอุปโภคบริโภค	539,743.00	35.5	110,275.10	4.9	201,283.75	6.3
อาหารสัตว์	60,451.00	3.9	55,276.00	1.9	434,000.00	13.7
น้ำมัน	60,322.00	3.9	88,636.06	0.03	83,999.50	2.6
รวม	1,516,736.00	100	2,827,903.16	100	3,158,047.00	100
เงินทุนขาย	1,541,611.00	98.35	2,824,359.21	99.87	3,191,400.68	98.94
กำไรขั้นต้น	24,875.00	1.67	3,543.25	0.13	33,353.68	1.06

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 8 ตารางธุรกิจการซื้อของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

รายการ	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ปุ๋ย	1,555,549.00	62.8	941,055.00	60.9	909,618.00	51.9
ยาปราบศัตรูพืช	415,060.50	16.9	215,848.50	13.9	226,048.00	12.9
เครื่องมือการเกษตร	113,190.00	4.5	81,533.00	5.2	189,190.00	10.8
เครื่องอุปโภคบริโภค	62,317.12	2.5	33,697.00	2.1	29,762.00	1.6
อาหารสัตว์	217,870.00	8.8	110,656.00	1.7	252,170.00	14.4
น้ำมัน	111,229.70	4.4	160,471.00	10.3	144,036.00	8.2
รวม	2,475,216.32	100	1,543,169.03	100	1,750,824.00	100
เงินทุนขาย	2,541,184.82	97.44	1,449,476.20	93.93	1,644,506.69	93.93
กำไรขั้นต้น	63,511.20	2.56	93,692.20	2.07	106,317.31	6.07

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 8 ตารางสรุปกิจการซื้อของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ปี 2518 - 2529

(ต่อ)

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ปุ๋ย	824,481.00	57.1	586,485.00	48.9	324,755.00	40.3
ยาปราบศัตรูพืช	195,163.00	13.5	170,106.00	14.1	133,852.00	16.6
เครื่องมือการเกษตร	91,250.00	6.3	47,300.00	3.9	25,400.00	3.1
เครื่องอุปโภคบริโภค	41,417.00	28.7	74,421.75	6.2	56,292.25	6.9
อาหารสัตว์	211,316.00	14.6	169,695.00	14.1	120,658.00	14.9
น้ำมัน	78,651.75	5.4	150,295.80	1.2	143,591.37	17.8
รวม	1,442,278.75	100	1,198,303.55	100	804,548.62	100
ต้นทุนขาย	1,377,474.82	95.50	1,170,707.97	97.70	724,749.84	90.09
กำไรขั้นต้น	64,803.93	4.49	27,595.58	2.30	79,798.78	9.91

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปลูกกล้วยน้ำว้ากันมาก และสมาชิกจะได้มีแหล่งขายผลผลิต นับว่าเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการตลาด และการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางได้ดีที่สุด จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ได้เริ่มธุรกิจการขายในปี 2518 โดยช่วงแรกมีการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อนำมาแปรรูปเป็นข้าวสาร แล่วนำออกจำหน่าย และธุรกิจโรงงานอบกล้วย สหกรณ์ขายข้าวสาร 1,833,282.00 บาท ขายกล้วยอบ 54,243.57 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.72 และ 2.8 ตามลำดับ (โดยยังไม่ได้คิดรวมรายได้อื่น ๆ เป็นรายได้เฉพาะขายผลผลิต) และสหกรณ์ได้เริ่มโครงการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกในปี 2522 เพื่อนำข้าวเปลือกส่งขายให้กับ อ.ท.ก. (องค์การตลาดเพื่อการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) จากการดำเนินงานด้านธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้กำไรเกือบทุกปี ยกเว้นในปี 2519 ปี 2520 ปี 2527 และปี 2528 สหกรณ์ได้ประสบกับการขาดทุนจากธุรกิจนี้เป็นเงิน 22,054.18 บาท, 188,134.50 บาท, 93,436.65 บาท, 102,248.90 บาท ตามลำดับ อันเนื่องมาจากสหกรณ์ประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาข้าว (กล้วย) แพง ราคาตลาดต่ำ เพราะมีคู่แข่งในตลาดมาก ต้นทุนการผลิตสูง (ค่าแรง, ค่าน้ำ, ค่าไฟฟ้า) และในปี 2527 ปี 2528 สหกรณ์ต้องชำระเงินค่างายค่าข้าวในปีก่อน กับการถูกเรียกเก็บภาษีจากรัฐบาลเป็นเหตุให้สหกรณ์ต้องขาดทุนจากธุรกิจนี้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปีเริ่มแรกแล้ว สหกรณ์ยังมีแนวโน้มการสูงขึ้นของผลกำไรขั้นต้น โดยเฉพาะในปี 2525 สหกรณ์มีกำไรขั้นต้นสูงถึง 19.62 % ในปี 2529 สหกรณ์มีกำไรร้อยละ 4.90 %

ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตรเป็นหน้าที่ ที่สำคัญยิ่งของสหกรณ์การเกษตรเช่นกัน เพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถที่จะทำการผลิตแล้วได้ผลผลิตมากขึ้น มีคุณภาพดีขึ้นด้วย และทำให้จำหน่ายได้ราคาดี นำมาซึ่งความอยู่ดีกินดีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ซึ่งจะดำเนินธุรกิจด้านนี้ในปี 2525 โดยการทำการบุกเบิก ปรับไถ พื้นที่แก่สมาชิกและสหกรณ์ได้ให้เงินกู้ยืมเพื่อการทำนี้โดยเฉพาะ และในปี 2529 สหกรณ์ได้มีโครงการส่งเสริมการเกษตร 2 โครงการ ดังนี้ คือ

1. ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ สหกรณ์ได้มีการชักชวน ส่งเสริมให้สมาชิกที่มีรายได้น้อยเลี้ยงโคเนื้อครอบครัวละ 1 - 2 ตัว โดยสหกรณ์จะเป็นผู้ช่วยเหลือในระยะเริ่มแรกก่อน แต่สหกรณ์ต้องประสบปัญหาเรื่องลูกวัว หรือหาซื้อวัวที่จะนำมาเลี้ยงเนื่องจากวัวในท้องถิ่นน้อย

ตารางที่ 9 ธุรกิจการขายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก	-		-		-	
ขายข้าวสาร	1,833,282.00	97.2	1,468,488.00	96.5	3,081,531.00	92.2
ขายกล้วยอบ	54,243.51	2.8	53,134.75	3.4	259,477.50	7.7
รวม	1,887,525.57	100	1,521,622.75	100	3,341,008.50	100
ต้นทุนขาย	1,586,827.54	84.04	1,543,676.93	98.56	3,152,874.00	94.37
กำไรขั้นต้น	301,098.02	15.95	22,054.18	1.54	188,134.50	5.63
	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก	-		240,699.15	5.4	3,982.30	0.06
ขายข้าวสาร	4,891,447.75		3,661,611.50	82.5	5,310,667.75	91.3
ขายกล้วยอบ	438,956.50		532,035.00	11.9	497,642.00	8.5
รวม	4,530,401.25	100	4,434,344.65	100	5,812,292.05	100
ต้นทุนขาย	4,148,133.01	93.77	3,871,883.24	87.32	4,914,740.01	84.55
กำไรขั้นต้น	3,822,271.24	6.23	562,461.41	12.68	897,552.04	15.44

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 9 ธุรกิจการขายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

รายการ	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก	935,040.35	1.06	44,105.00	2.1	1,783.60	0.04
ขายข้าวสาร	2,568,478.87	65.3	1,675,390.00	80.2	3,437,833.50	88.3
ขายกล้วยอบ	425,233.00	10.8	268,923.00	12.8	450,971.00	11.5
รวม	3,928,758.28	100	2,088,718.00	100	3,890,588.10	100
ต้นทุนขาย	3,381,115.41	86.47	1,678,817.09	80.38	3,413,462.22	87.73
กำไรขั้นต้น	547,686.81	13.93	409,900.96	19.62	477,125.88	12.26
	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก	-		-		-	
ขายข้าวสาร	1,806,292.50	81.9	2,548,821.75	98.6	2,598,821.75	88.3
ขายกล้วยอบ	397,680.00	18.04	343,693.00	13.05	343,693.00	11.6
รวม	2,203,972.50	95.94	2,633,214.75	96.28	2,942,514.75	100
ต้นทุนขาย	2,297,409.15	100	2,735,463.65	100	2,798,173.44	95.10
กำไรขั้นต้น	193,436.65	4.06	102,248.90	3.73	144,341.31	4.90

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

2. เปลี่ยนพันธุ์ข้าวปลูกจากพันธุ์พื้นเมืองที่มีคุณภาพต่ำ ให้หันมาปลูกข้าวพันธุ์ที่ตลาดต้องการและมีราคาดี ด้วยการสั่งซื้อพันธุ์ข้าวจากกรมส่งเสริมการเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิกที่ต้องการจะเปลี่ยนพันธุ์ข้าว

รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ

รายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ที่สำคัญมีอยู่ 5 รายการ คือ

1. รายได้จากธุรกิจเครดิต
2. รายได้จากธุรกิจการซื้อ
3. รายได้จากธุรกิจการขายแผนกโรงสี
4. รายได้จากธุรกิจการขายแผนกโรงอบกล้วย
5. รายได้อื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ค่าเช่าสำนักงาน ค่าธรรมเนียมแรกเข้า หนี้สูญรับคืน เงินอุดหนุน และรายได้เบ็ดเตล็ด

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีรายได้หลักจากธุรกิจเครดิตเฉลี่ย 12 ปีเท่ากับ 2,419,547.90 บาท หรือ 41.93 % ของรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย รองลงมาได้แก่รายได้จากธุรกิจการขายแผนกโรงสีเฉลี่ย 12 ปีเท่ากับ 2,197,616.33 บาท หรือ 26.77 % ของรายได้เฉลี่ยทั้งหมด นอกนั้นก็เป็นที่รายได้จากรายได้ธุรกิจการซื้อ 14.79 % รายได้อื่น ๆ 10.93 % และรายได้จากธุรกิจการขายแผนกโรงอบกล้วยเท่ากับ 5.48 % ซึ่งรวมเป็นรายได้รวมเฉลี่ย 12 ปีของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เท่ากับ 6,604,306.26 บาท ต่อปี

รายจ่าย ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่ารับรอง ค่ารักษาพยาบาล ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ เบี้ยประกันรถยนต์ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์ ค่าน้ำ-ค่าไฟ ค่าบำเหน็จเจ้าหน้าที่ ดอกเบี้ยจ่าย เงินรับฝาก ค่าเสื่อมราคา ค่าสวัสดิการ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์ ค่าล่วงเวลาและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 12 ปี จำนวน 1,153,203.97 บาท ในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายประเภทดอกเบี้ยเงินรับฝากสูงที่สุด เฉลี่ย 12 ปี จำนวนเงิน 677,949.96 บาท หรือ 56.56 % รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้างเฉลี่ย 12 ปี เป็นจำนวนเงิน

179,901.91 บาท หรือ 16.2 % และค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเฉลี่ย 12 ปี จำนวนเงิน 54,909.55 บาท หรือ 5.31 % อย่างไรก็ตามสามารถสังเกตได้ว่า ดอกเบี้ยเงินรับฝากนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี จากปี 2518 - 2529 โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นจากปี 2518 เท่ากับ 62,854.84 บาท เพิ่มขึ้นเป็น 1,060,660.51 บาท ในปี 2529 ส่วนเงินเดือนและค่าจ้างมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน จากปี 2518 จำนวน 59,248.72 บาท ถึงปี 2529 สูงขึ้นเป็นจำนวน 274,748.00 บาท ทั้งนี้ เพราะสหกรณ์ได้มีการขยายธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จึงต้องมีการจ้างพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม สำหรับค่าเบี้ยเลี้ยงและพาหนะก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสหกรณ์มีนโยบายให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนการผลิตของสมาชิก โดยมีการแนะนำวิธีการต่าง ๆ ด้านการจัดการเกี่ยวกับเงินทุนถึงบ้านสมาชิก อีกทั้งโครงการส่งเสริมของสหกรณ์ที่จะต้องมีการไปแนะนำสมาชิก ซึ่งคาดว่าเมื่อโครงการเป็นไปตามเป้าหมายแล้ว จะทำให้สมาชิกสามารถมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมอีกมาก

กำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีแนวโน้มสูงขึ้นจาก ปี 2518 - 2529 คือเพิ่มจาก 20,850.00 บาท เป็น 1,533,707.22 บาท ซึ่งเป็น 735.59 เท่าของใน 12 ปีที่ผ่านมา แต่ในการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธินั้นในช่วงปีหลัง ๆ โดยเฉพาะปี 2529 เป็นกำไรสุทธิที่ได้มาจากการขยายเงินทุนในการลงทุนมากขึ้นตามไปด้วยโดยเฉพาะกำไรส่วนใหญ่ได้มาจากธุรกิจเครดิตซึ่งสหกรณ์ต้องมีหนี้สินระยะยาวเพิ่มมากขึ้นด้วย จากการนำเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมาให้สมาชิกกู้ยืมอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีรายได้เฉลี่ย 6,604,306.62 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยจำนวน 5,049,775.54 บาท หรือ 86.03 % จากรายได้เฉลี่ย ดังนั้น สหกรณ์ยังมีกำไรสุทธิเฉลี่ยแล้วยังอยู่ในระดับพอใช้ได้ คือ 922,907.52 บาท หรือ 13.97 %

ตารางที่ 10 รายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภทปี 2518 - 2529

รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ธุรกิจเครดิต	93,681.00	26.0	516,414.00	71.1	628,520.00	51.9
ธุรกิจการซื้อ	59,847.00	1.5	43,436.00	6.0	11,147.00	0.9
ธุรกิจการขายแพนก์โรงสี	122,914.00	34.2	40,349.00	5.5	166,642.00	13.7
ธุรกิจการขายแพนก์โรง กลวย	54,243.00	15.1	53,134.00	7.3	17,617.00	1.4
รายได้อื่น ๆ	82,576.00	13.0	71,836.00	9.8	385,078.00	3.18
รวม	271,791.00	100	672,535.00	100	1,209,295.00	100

	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ธุรกิจเครดิต	883,056.00	60.8	2,297,535.22	23.49	2,620,750.70	21.33
ธุรกิจการซื้อ	151,673.00	11.0	2,827,903.16	28.91	3,158,087.00	25.70
ธุรกิจการขายแพนก์โรงสี	3,077.00	0.2	3,902,310.65	39.90	5,314,50.05	43.26
ธุรกิจการขายแพนก์โรง กลวย	78,882.00	63.3	532,035.00	5.44	497,642.-	4.05
รายได้อื่น ๆ	271,360.00	21.9	219,953.65	2.24	692,635.21	5.63
รวม	1,236,375.00	100	9,779,737.68	100	12,283,724.96	100

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 10 รายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท ปี 2518-2529

(ต่อ)

รายการ	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ธุรกิจเครดิต	2,821,306.16	27.95	3,692,159.24	87.03	4,089,984.96	38.82
ธุรกิจการซื้อ	2,475,216.32	24.42	1,543,169.00	19.65	1,750,824.00	16.62
ธุรกิจการขายแผนกโรงสี	3,503,518.87	34.71	1,719,795.00	21.90	5,439,617.10	32.64
ธุรกิจการขายแผนกโรง กลาย	425,233.00	4.05	368,923.00	4.69	450,971.00	4.28
รายได้อื่น ๆ	867,411.60	8.59	525,628.59	6.69	803,420.94	7.62
รวม	10,092,685.95	100	7,849,654.83	100	10,534,816.00	100
	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ธุรกิจเครดิต	3,613,286.44	46.30	3,824,274.35	45.50	3,953,624.75	43.38
ธุรกิจการซื้อ	1,442,278.75	18.48	1,198,303.55	14.25	903,842.37	9.91
ธุรกิจการขายแผนกโรงสี	1,806,292.50	23.14	2,598,821.75	30.90	3,753,408.40	41.18
ธุรกิจการขายแผนกโรง กลาย	397,680.00	5.09	343,693.00	4.08	349,714.50	3.83
รายได้อื่น ๆ	544,202.79	6.97	439,039.00	5.22	152,600.17	1.67
รวม	7,803,740.48	100	8,404,131.65	100	9,113,189.83	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 10 รายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท 2518 - 2529

ต่อ

รายการ	เฉลี่ย	
	บาท	%
ธุรกิจเครดิต	2,419,547.90	41.93
ธุรกิจการซื้อ	1,297,182.26	14.79
ธุรกิจการขายแทนโรงสี	2,197,616.33	26.77
ธุรกิจการขายแทนโรงกลาย	297,480.63	5.48
รายได้อื่น ๆ	421,310.16	10.93
รวม	6,604,306.62	100

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 11 ใช้จ่ายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาดจำกัด แยกตามประเภท

ปี 2518 - 2529

รายการ	2518		2519		2520	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เงินเดือนและค่าจ้าง	59,248.72	21.92	57,820.50	20.23	96,750.69	19.0
เบี้ยขงพาหนะ	3,498.00	1.19	5,294.00	1.31	6,219.64	1.08
ประกันสำนักงาน	-		-		-	
รับรอง	3,275.00	0.60	4,890.75	0.93	4,550.00	0.68
จองเขียนแบบพิมพ์	3,282.52	2.62	4,152.78	14.44	1,935.96	0.29
ประกันรถยนต์	3,486.00	1.00	5,894.95	0.93	5,258.00	0.94
เช่าบำรุงรักษาสินทรัพย์	1,276.00	0.23	1,570.00	0.56	3,369.58	0.64
ค่า - ค่าไฟ	2,524.57	1.57	8,574.54	1.35	8,924.96	1.34
ค่าเหมาจ่ายเจ้าหน้าที่	4,846.94	1.80	5,526.50	18.24	9,460.00	1.57
เบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	62,854.84	57.24	75,642.75	43.63	128,567.71	44.84
เสื่อมราคา	5,497.84	8.32	4,544.90	6.40	41,654.11	13.76
วัสดุการ	2,100.00	0.38	1,257.00	0.19	807.00	0.12
จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	2,517.78	0.46	4,275.97	5.42	39,742.04	10.02
วงเวลา	1,982.48	0.36	1,572.89	0.24	1,281.87	0.12
จ่ายเบ็ดเตล็ด	2,464.79	0.23	3,680.57	2.48	6,753.35	5.52
รวม	158,857.38	100	184,698.10	100	355,274.61	100
เฉลี่ย	13,238.11	3.96	15,391.50	4.57	29,606.22	4.83

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 11 ใช้จ่ายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาวคำก๊าด แยกตามประเภท
(ต่อ)

รายการ	2521		2522		2523	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เดือนและค่าจ้าง	103,210.20	17.82	164,118.20	15.4	103,029.96	7.9
เลี้ยงพาหนะ	11,651.10	1.45	35,466.00	3.3	43,625.00	3.3
ประกันสำนักงาน	-		-		-	
รับรอง	3,460.00	0.43	4,070.00	0.3	5,894.00	0.4
ongเขียนแบบพิมพ์	14,152.90	1.76	43,027.90	4.04	22,281.85	1.7
ประกันรถยนต์	6,549.50	0.81	7,007.51	0.6	10,049.88	0.7
ซ่อมบำรุงรักษาทรัพย์สิน	-		-		14,082.00	1.09
ไฟ - ค่าไฟ	9,450.25	1.17	9,246.64	4.45	9,855.01	0.7
ค่าเหมาเช่าสถานที่	63,850.00	7.95	73,850.00	6.9	-	
เบี่ยจ่ายเงินรับฝาก	150,877.31	43.68	438,140.88	41.1	897,144.64	69.6
ค่าธรรมเนียม	77,232.31	12.10	97,938.96	9.2	47,820.42	3.7
สวัสดิการ	3,360.00	0.42	51,941.66	4.8	72,835.00	5.6
จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	27,588.92	4.68	64,644.76	6.07	37,414.25	2.9
ongเวลา	1,302.88	0.162	13,200.00	1.2	3,900.00	0.3
จ่ายเบ็ดเตล็ด	20,502.91	7.54	70,590.48	6.6	20,134.21	1.5
รวม	493,228.28	100	1,063,996.36	100	1,288,066.22	100
เฉลี่ย	49,322.82	6.28	88,666.36	8.99	99,082.01	10.15

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาวคำก๊าด

ตารางที่ 11 ราชจ่ายของสหกรณ์การเกษตรวานลาดจำกัด แยกตามประเภท

(ต่อ)

รายการ	2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เดือนและค่าจ้าง	142,321.60	11.6	210,280.00	15.9	223,214.00	15.1
เลี้ยงพาหนะ	41,054.00	3.3	36,234.00	2.7	48,899.00	6.04
ประกันสำนักงาน	17,072.89	1.3	20,571.92	1.5	20,740.00	1.4
รับรอง	1,892.00	0.1	5,159.00	0.3	7,047.50	0.4
วงเขียนแบบพิมพ์	24,140.55	1.9	23,333.00	1.7	32,943.50	2.2
ประกันรถยนต์	12,048.51	0.9	12,438.26	0.9	15,517.08	1.05
เช่าบำรุงรักษาสินทรัพย์	2,728.00	0.2	20,626.00	1.5	5,616.00	0.3
ค่าไฟ	11,889.61	0.9	15,098.20	1.1	12,878.30	0.8
ค่าเช่าหน้าที	12,000.00	0.9	31,610.00	2.4	48,490.00	3.2
เบี่ยจ่ายเงินรับฝาก	846,434.58	69.0	827,799.91	62.9	941,281.34	63.9
ซ่อมราคา	25,559.55	2.08	24,133.10	1.8	25,220.94	1.7
สวัสดิการ	22,888.55	1.8	11,247.50	0.8	6,906.50	0.4
จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	44,859.00	3.6	37,217.24	2.8	41,490.19	2.8
วงเวลา	7,107.36	0.5	8,539.40	0.6	3,311.66	0.3
จ่ายเบ็ดเตล็ด	11,497.75	0.9	30,045.64	0.02	37,583.25	2.5
รวม	1,225,493.95	100	1,314,332.57	100	1,471,142.98	100
เฉลี่ย	81,688.54	8.29	87,622.17	8.89	98,076.19	9.95

ที่มา สหกรณ์การเกษตรวานลาด จำกัด

ตารางที่ 11 กระจายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท
(ต่อ)

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เงินเดือนและค่าจ้าง	251,205.00	16.8	272,459.00	17.03	274,748.00	15.7
เบี้ยเลี้ยงพาหนะ	47,995.00	3.2	58,942.00	3.68	68,995.00	3.9
เบี้ยประกันสำนักงาน	13,537.50	0.9	12,054.42	0.75	6,171.98	0.3
รับรอง	7,369.00	0.4	6,185.00	0.38	6,362.00	0.3
เครื่องเขียนแบบพิมพ์	31,512.00	2.1	25,940.24	1.62	15,682.20	0.9
เบี้ยประกันรถยนต์	8,328.75	0.5	-		12,501.96	0.7
นมเชมบำรุงรักษาสิบล้อ	8,910.00	0.5	59,478.00	3.71	65,421.00	2.0
น้ำ - ค่าไฟ	10,709.60	0.7	10,394.64	0.64	10,291.68	0.5
เหินจเจ้าหน้าที	38,105.00	2.5	18,408.00	1.15	19,440.00	1.1
ยกเบี่ยจ่ายเงินรับฝาก	893,447.16	59.9	992,518.18	62.00	1,060,660.51	60.9
เสื่อมราคา	25,240.94	1.6	25,640.74	1.60	26,566.05	1.5
เสีวีสติการ	26,307.50	1.7	8,429.57	0.52	7,337.50	0.4
ใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	50,145.50	3.3	8,947.00	0.55	112,265.86	6.4
เลวางเวลา	-		32,400.00	2.02	5,028.24	0.2
ใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	76,881.00	5.1	67,894.75	4.24	47,505.92	2.7
รวม	1,489,540.95	100	1,599,682.04	100	1,738,975.90	
เฉลี่ย	106,395.78	10.79	114,263.00	11.59	115,931.72	11.76

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 11 ใช้จ่ายของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แยกตามประเภท
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย	
	บาท	%
เงินเดือนและค่าจ้าง	179,901.91	16.2
เบี้ยเลี้ยงหาหนะ	34,573.56	2.87
เบี้ยประกันสำนักงาน	15,024.87	1.02
ค่ารับรอง	5,095.10	0.44
เครื่องเขียนแบบพิมพ์	28,374.88	2.94
เบี้ยประกันรถยนต์	2,980.04	0.82
ซ่อมแซมบำรุงรักษาสิเทรพย์	18,297.66	1.07
ค่าน้ำ - ค่าไฟ	10,492.27	1.27
ค่าน้ำเหมาจ่ายจากหน้าที่	30,689.67	4.34
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	677,949.96	56.56
ค่าเสื่อมราคา	54,909.55	5.31
ค่าสวัสดิการ	17,951.73	1.43
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	44,842.38	4.08
คาลางเวลา	7,199.71	0.54
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	40,631.22	3.28
รวม	1,153,203.97	100
เฉลี่ย	82,102.17	8.34

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 12 รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ ปี 2518 - 2529

ปี	รายได้		รายจ่าย		กำไรสุทธิ	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2518	271,791.00	100	250,941.00	92.32	20,850.00	7.68
2519	672,535.00	100	305,676.00	45.45	366,859.00	54.56
2520	1,209,295.00	100	529,554.00	43.79	679,741.00	56.21
2521	1,236,375.00	100	664,574.00	53.75	571,801.00	46.25
2522	9,779,737.68	100	8,975,496.11	91.76	804,241.57	8.30
2523	12,283,724.96	100	10,951,234.47	89.15	1,332,490.49	10.85
2524	10,092,685.95	100	9,059,212.02	89.66	1,033,473.93	10.24
2525	7,849,654.83	100	6,635,405.80	84.53	1,214,209.03	15.47
2526	10,534,818.00	100	8,283,607.27	78.63	2,251,210.73	21.37
2527	7,803,740.48	100	7,031,444.45	90.10	772,296.03	9.90
2528	8,404,131.65	100	7,910,121.32	94.12	494,010.33	5.87
2529	9,113,189.83	100	7,579,482.61	83.17	1,533,707.22	16.82
เฉลี่ย	6,604,306.62	100	5,049,775.54	86.03	922,907.52	13.97

ที่มา สหกรณ์การเกษตรธรวานลาด จำกัด

อัตราส่วนการเงิน (Financial Ratio)

เป็นเครื่องมือทางการเงินที่จะใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ และประเมินผลความสามารถของการบริหารเงินทุนที่กิจการมีอยู่ เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปของสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ อันจะช่วยในการตัดสินใจของผู้ที่สนใจหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น เพราะการวิเคราะห์นั้นจะชี้ช่วงรอยบางสิ่ง ทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นอะไรบางอย่างที่สามารถหาข้อเท็จจริงได้ ผู้วิเคราะห์ฐานะการเงินจึงเปรียบเทียบเสมือนนักสืบผู้วิเคราะห์ จึงนิยมใช้อัตราส่วนหลายประเภทในการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ซึ่งการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินไม่ใช่เรื่องยุ่งยากอะไร เนื่องจากมีสูตรที่ใช้ในการคำนวณอยู่แล้ว แต่การจะนำมาแสดงผลที่คำนวณได้มาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องยุ่งยากมาก ผู้ใช้จะต้องเข้าใจความเป็นมาของอัตราส่วนแต่ละอัตราส่วน ปัจจัยต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนนั้น ๆ การใช้ประโยชน์จากอัตราส่วนต้องอาศัยการแปลความ ความชำนาญและไหวพริบของผู้วิเคราะห์

อัตราส่วนทางการเงินนั้นจะใช้ประโยชน์ได้มากเมื่อนำมาแปลความและอาศัยการเปรียบเทียบซึ่งกระทำได้ 3 รูปแบบคือ

1. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของประเทศ
2. เปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
3. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตของกิจการนั่นเอง

สำหรับในการศึกษาคำนี้ จะเปรียบเทียบกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน คือ สหกรณ์ขนาดกลางในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ 7 สำหรับการจัดว่าสหกรณ์ไหนเป็นสหกรณ์ขนาดใดนั้น มีเกณฑ์ดังนี้

1. สหกรณ์ขนาดเล็ก ทุนดำเนินงานต่ำกว่า 5 ล้านบาท
2. สหกรณ์ขนาดกลาง ทุนดำเนินงานเกินกว่า 5 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 15 ล้านบาท
3. สหกรณ์ขนาดใหญ่ ทุนดำเนินงานเกินกว่า 15 ล้านบาทขึ้นไป

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดกลางอยู่ในเขตเศรษฐกิจการเกษตร
เขตที่ 7 การเปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ดังนี้คือ
อัตราส่วนทางการเงินมาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราส่วน	เกณฑ์กลุ่มเขต 7
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (ต่อ 1)	1.31
2. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินตทุน (ต่อ 1)	3.48
3. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิน (รอบ)	0.37
4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	1.83
5. อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	4.63
6. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนชงทุน (ร้อยละ)	7.06

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น
4 ประเภท ดังนี้

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
2. วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Lverage Ratio)
3. วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)
4. วิเคราะห์อัตราส่วนกำไร (Profitability Ratio.)

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของ
สหกรณ์ โดยพิจารณาจากทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้
และทรัพย์สินคงเหลือของสหกรณ์ อัตราส่วนที่ใช้วัดได้แก่

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบ 1.31 : 1

การวิเคราะห์ตามปกติแล้ว เขาถือว่าอัตราส่วนยิ่งสูงความคล่องตัวยิ่งมาก คือมีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือเงินทุนหมุนเวียนในมือสูง เมื่อนำเอาทรัพย์สินหมุนเวียนชำระหนี้ส่วนที่เป็นหนี้สินหมุนเวียนแล้ว ก็ยังคงมีเงินสดในมือเหลืออยู่ในการใช้จ่ายประจำวัน แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปแล้ว ถ้าอัตราส่วนนี้สูงเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกิจการได้ เพราะอาจทำให้เห็นว่า สหกรณ์ได้มีทรัพย์สินหมุนเวียนไว้เกินความจำเป็น เช่น อาจถือเงินสดไว้มากเกินควร หรือเงินทุนหมุนเวียนไปจมอยู่ในสินค้าคงเหลือหรือลูกหนี้มากเกินไป ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบของทรัพย์สินหมุนเวียนค้าง หรือถ้าเป็นกรณีที่สหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบการดำเนินงานปัจจุบัน เทียบกับหนี้สินหมุนเวียนที่ครบกำหนดต้องชำระในงวดปัจจุบัน ถ้าหากสหกรณ์มีการจัดการทางการเงินผิดพลาด คือมีการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากขึ้น ก็อาจทำให้สหกรณ์ต้องประสบกับปัญหาการขาดสภาพคล่องได้

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์ จากผลวิเคราะห์ในรอบ 12 ปี ตั้งแต่ 2518 - 2529 ปรากฏว่า มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ต่ำกว่าอัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบในกลุ่มเดียวกัน คือ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.07 ค่าอัตราส่วนสูงสุดเท่ากับ 1.69 ในปี 2527 และรองลงมาเท่ากับ 1.66 ในปี 2529 และในปี 2519 - 2522 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าที่สุดเท่ากับ 1.20 ในปี 2520 และอัตราส่วนเฉลี่ยทั้ง 12 ปี เท่ากับ 1.42 ต่ำกว่าอัตราส่วนมาตรฐานเฉลี่ย (1.43) เท่ากับ 0.07 หมายความว่า สหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบการดำเนินงานปัจจุบัน ต่ำกว่าหนี้สินระยะสั้นที่ครบกำหนดต้องชำระในงวดปัจจุบัน แต่ก็อยู่ในช่วงที่ไม่ต่ำมากจนเกินไป

ตารางที่ 13 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี	2518	2519	2520	2521
สินทรัพย์หมุนเวียน	บาท	15,856,749.58	16,358,568.46	16,559,215.40	20,258,215.40
หนี้สินหมุนเวียน	บาท	11,868,496.78	12,957,782.54	13,758,694.62	16,454,899.64
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1	1.34	1.26	1.20	1.23
อัตราส่วนมาตรฐาน	1	1.31	1.37	1.37	1.37
ประเมินผล		สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 13 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

ปี รายการ	2522	2523	2524	2525
สินทรัพย์หมุนเวียน บาท	22,467,916.98	26,257,630.40	30,597,493.07	29,100,853.34
หนี้สินหมุนเวียน บาท	17,404,219.95	19,560,530.12	22,569,410.45	20,247,470.85
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1	1.29	1.34	1.34	1.44
อัตราส่วนมาตรฐาน 1	1.31	1.31	1.31	1.31
ประเมินผล	ต่ำ	สูง	สูง	สูง

ที่
ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ. อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 13 อัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	ปี	2526	2527	2528	2529
สินทรัพย์หมุนเวียน บาท		29,593,678.98	29,037,777.00	34,978,513.93	33,793,718.72
หนี้สินหมุนเวียน บาท		18,434,660.58	17,175,143.54	23,121,384.43	20,337,383.94
อัตราหมุนเวียน	1	1.61	1.69	1.51	1.66
อัตราส่วนมาตรฐาน	1	1.31	1.31	1.31	1.37
ประเมินผล		สูง	สูง	สูง	สูง

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

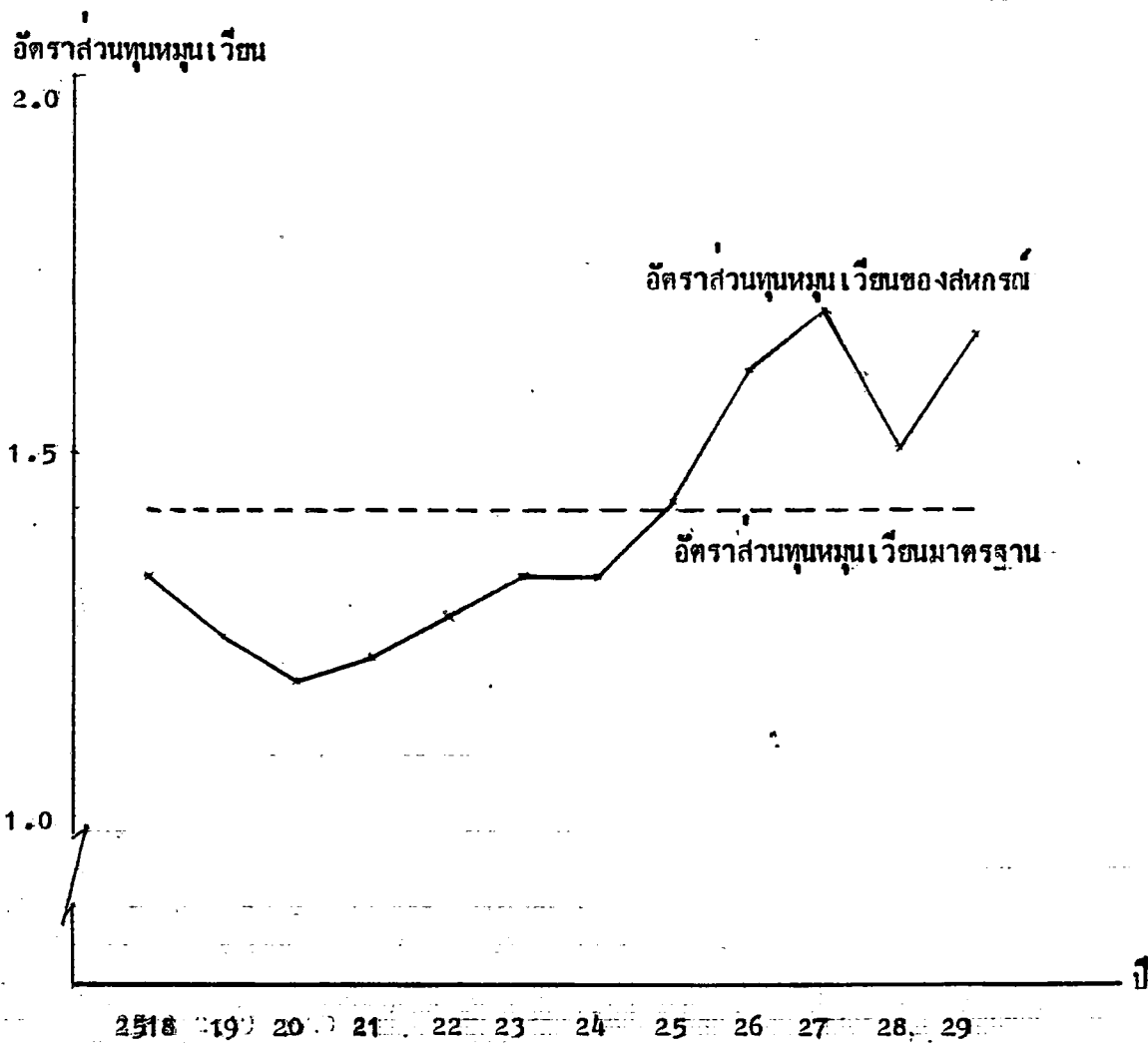
หมายเหตุ. อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 13 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน บาท	25,405,049.11
หนี้สินหมุนเวียน บาท	17,847,506.45
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1	1.42
อัตราส่วนมาตรฐาน 1	1.43
ประเมินผล	ต่ำ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ. อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

Z = ช่องว่าง

ภาพ - แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมาตรฐาน และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ปี 2518 - 2520

2. วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพ คือ

2.1 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total debts to net worth) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของสหกรณ์ว่าอยู่ในระดับสูงต่ำแค่ไหน ถ้าอัตราส่วนนี้สูงหรือต่ำ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่โดยปกติ ถ้าอัตราการหมุนเวียนนี้มีอัตราสูงแสดงว่าความสามารถของกิจการมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน ถ้าต่ำก็แสดงว่าประสิทธิภาพยังไม่ดี เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{ยอดขายได้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{รอบ}$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบ 0.37 และ 0.28 : รอบ

จากตารางที่ 14 แสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงสุดเท่ากับ 0.76 รอบ ในปี 2523 แสดงว่าในช่วงระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์ใช้สินทรัพย์เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานได้เพียง 0.46 รอบ (ไม่ถึง 1 ครั้ง) ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำในขณะเดียวกันอัตราส่วนเฉลี่ยที่ดีเป็นมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันเท่ากับ 0.34 (เฉลี่ย) ซึ่งแสดงว่าปริมาณธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ไม่มากพอกับสินทรัพย์ที่มีอยู่ ซึ่งอัตราส่วนของสหกรณ์ต่ำกว่ามาตรฐานมาก คิดต่ำสุดเท่ากับ 0.02 ในปี 2518 และอัตราเฉลี่ยรวมทั้ง 12 ปีเท่ากับ 0.23 แสดงว่ากิจการสหกรณ์ยังมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนไม่ดีพอ ดังนั้นสหกรณ์ควรปรับปรุงโดยเพิ่มปริมาณธุรกิจ (รายได้) หรือไม่ก่ลดสินทรัพย์บางส่วนที่มากเกินไป หรือกระทำทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กัน

2.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on total Assets) เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาสหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ

ตารางที่ 14 อัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี			
	2518	2519	2520	2521
สินทรัพย์ถาวร บาท	12,846,974.78	18,642,587.96	19,362,824.24	22,766,032.36
สินทรัพย์ปลายงวด บาท	11,985,426.24	12,846,974.78	18,642,587.46	19,362,824.24
สินทรัพย์รวมเฉลี่ย บาท	12,416,200.51	15,744,781.12	19,002,705.85	21,064,428.30
รายได้	271,791.00	672,535.00	1,209,295.00	1,236,375.00
อัตรากาหมุนเวียนสิน ทรัพย์ทั้งสิ้น รอบ	0.02	0.04	0.06	0.06
อัตราส่วนมาตรฐาน รอบ	0.37	0.28	0.28	0.28
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 14 อัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

รายการ	ปี			
	2522	2523	2524	2525
สินทรัพย์คงงวด บาท	24,781,893.01	28,357,767.79	32,550,815.97	37,018,094.68
สินทรัพย์ปลายงวด บาท	22,766,032.36	24,781,893.01	28,357,787.79	32,550,815.97
สินทรัพย์รวมเฉลี่ย บาท	23,773,926.69	26,569,840.40	30,454,301.88	31,784,455.33
รายได้	9,779,737.68	12,283,724.96	10,092,685.95	7,849,654.83
อัตรากาหมุนเวียนสินทรัพย์ทั้งสิ้น รอบ	0.41	0.46	0.33	0.25
อัตราส่วนมาตรฐาน รอบ	0.37	0.37	0.37	0.37
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ

อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 14 อัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

รายการ	ปี	2526	2527	2528	2529
สินทรัพย์คงงวด	บาท	31,349,745.10	30,725,476.90	36,883,360.92	35,699,776.18
สินทรัพย์ปลายงวด	บาท	31,018,094.68	31,349,745.10	30,725,476.90	36,883,360.92
สินทรัพย์รวมเฉลี่ย	บาท	31,183,919.89	31,037,611.00	33,804,418.91	36,291,561.55
รายได้		10,534,818.00	7,803,740.48	8,404,131.65	9,113,189.83
อัตรากาหมุนเวียนทั้งสิ้น		0.34	0.25	0.25	0.25
รวม					
อัตราส่วนมาตรฐาน	รวม	0.37	0.37	0.37	0.28
ประเมินผล		ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 14 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

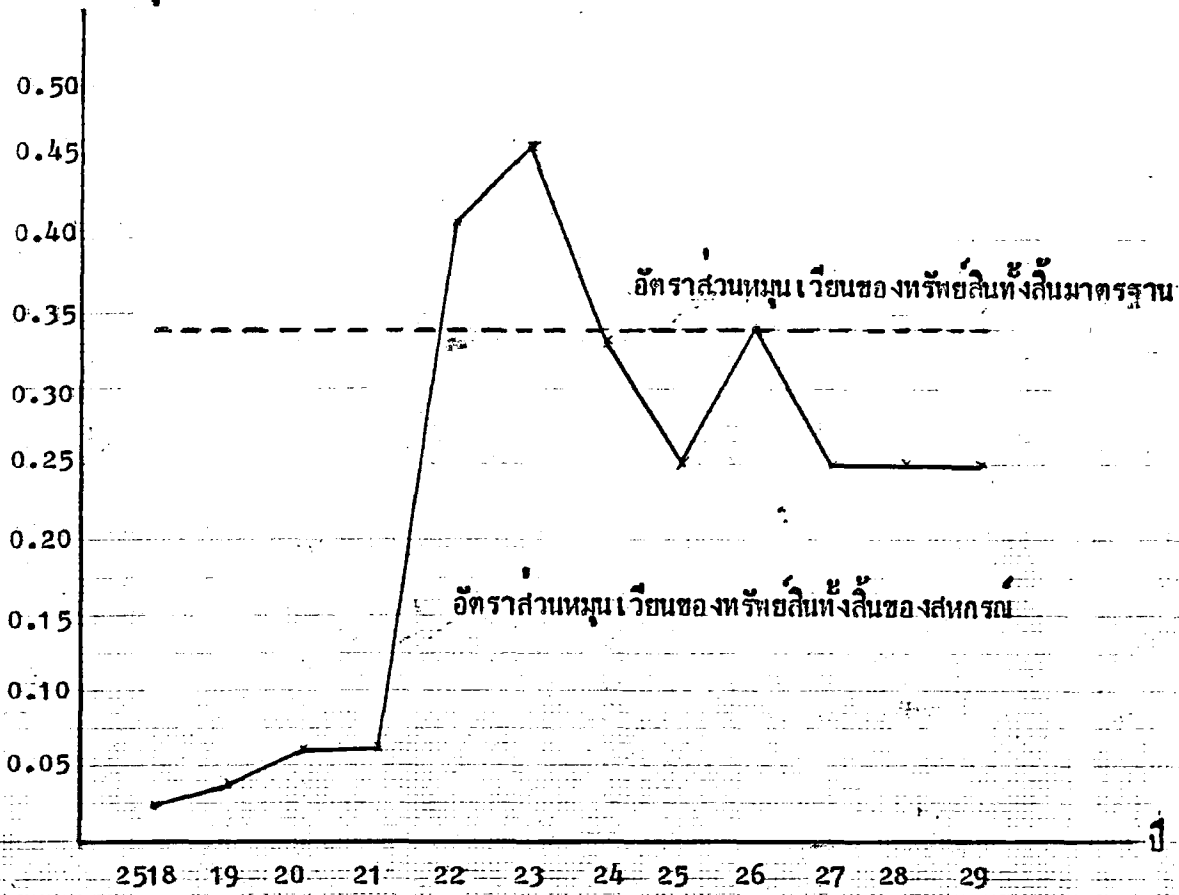
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
สินทรัพย์ตนงวด บาท	27,082,114.12
สินทรัพย์ปลายงวด บาท	25,105,918.29
สินทรัพย์รวมเฉลี่ย บาท	26,094,016.20
รายได้	6,604,306.62
อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์ ทั้งสิ้น รอบ	0.23
อัตราส่วนมาตรฐาน รอบ	0.34
ประเมินผล	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

อัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สิน

ภาพแสดงอัตราส่วนหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้นมาตรฐานและของสหกรณ์

ปี 2518 - 2529

กิจการ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

$$\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น (ต้นงวด + ปลายงวด)}}{2}$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบ ร้อยละ 1.83 และ 4.36

จากตารางที่ 15 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์สูงสุดเท่ากับ ร้อยละ 7.21 ในปี 2526 รองลงมาเท่ากับร้อยละ 5.01 ในปี 2523 และต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 0.17 จะเห็นได้ในช่วงปีแรก ๆ จะต่ำกว่ามาตรฐาน จนกระทั่งในปี 2522 - 2528 เป็นอัตราที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับอัตรามาตรฐานของกลุ่ม อัตราเฉลี่ยของสหกรณ์ทั้ง 12 ปี เท่ากับร้อยละ 3.40 หมายความว่า ทุก 100 บาท ของทรัพย์สินทั้งสิ้นของสหกรณ์สามารถใช้ดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 3.40 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานในกลุ่มสหกรณ์ขนาดเดียวกัน (อัตรามาตรฐานเฉลี่ย 2.67) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น่าพอใจ

3. อัตราส่วนวิเคราะห์ผลกำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้กับการลงทุนต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

3.1 อัตรากำไรสุทธิ (Profit margin on sales) เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย และผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถหากำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าใดของยอดขาย หรือในทำนองเดียวกันกับที่วิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ อาจใช้กับกำไรขั้นต้นของสหกรณ์เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานหลาย ๆ ปี ติดต่อกัน จะแสดงถึงสมรรถภาพในการบริหารงานได้มากขึ้น เช่น ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นไม่คอยเปลี่ยนแปลง แต่อัตรากำไรสุทธิลดลงตลอดระยะเวลาเดียวกัน จะสรุปได้ว่า อาจเกิดจากค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับยอดขายแล้วสูงขึ้น จึงควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และในทางตรงกันข้ามถ้ากำไรขั้นต้นลดลงตลอดระยะเวลา แสดงว่าอาจเกิดจากต้นทุนสินค้าสูงขึ้น เมื่อเทียบกับยอดขาย

ตารางที่ 15 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปี 2518 - 2529

ปี รายการ	2518	2519	2520	2521
กำไรในการดำเนินงาน	20,850.00	366,859.00	436,477.52	571,801.98
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	12,416,200.51	15,744,781.12	19,002,705.85	21,064,428.30
อัตราผลตอบแทนต่อสิน ทรัพย์	0.17	2.33	2.29	2.71
อัตรามาตรฐาน ร้อยละ	1.83	4.36	4.36	4.36
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ยจากตารางที่ 14

ตารางที่ 15 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

ปี รายการ	2522	2523	2524	2525
กำไรในการดำเนินงาน	804,241.57	1,332,490.49	1,033,473.93	1,214,209.03
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	23,773,962.69	26,569,840.40	30,454,301.88	31,784,455.33
อัตราผลตอบแทนต่อสิน ทรัพย์	3.38	5.01	3.39	3.82
อัตรามาตรการราย ร้อยละ	1.83	1.83	1.83	1.83
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ยจากตารางที่ 14

ตารางที่ 15 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

รายการ	ปี 2526	2527	2528	2529
กำไรในการดำเนินงาน	2,251,210.73	801,496.03	1,284,531.78	1,533,707.22
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	31,183,919.89	31,037,611.00	33,804,418.91	36,291,568.55
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	7.21	2.58	3.79	4.22
อัตรามาตรฐานร้อยละ	1.83	1.83	1.83	4.36
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ยจากตารางที่ 14

ตารางที่ 15 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
กำไรในการดำเนินงาน	1,470,945.77
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	26,094,016.20
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	3.40
อัตรามาตรฐาน ร้อยละ	2.67
ประเมินผล	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ยจากตารางที่ 14

ภาพแสดงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มาตรฐานและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
ของสหกรณ์ ปี 2518 - 2529

อัตรากำไรสุทธิ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \quad \%$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบร้อยละ 4.63 กับ 16.55

จากตารางที่ 16 แสดงอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ ซึ่งอัตรากำไรสุทธิสูงสุดเท่ากับร้อยละ 56.21 ในปี 2520 และรองลงมาเท่ากับ 54.55 ในปี 2519 และอัตรากำไรสุทธิต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 5.88 ในปี 2528 ซึ่งในขณะที่อัตรากำไรสุทธิมาตรฐานเฉลี่ยของกลุ่มสหกรณ์เดียวกันเท่ากับร้อยละ 8.60 สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ดำเนินงานได้รับกำไรทุกปี และการดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีพอสมควร เพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน น้อยกว่ารายได้ของสหกรณ์ที่ได้รับจากค่าเฉลี่ยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์เท่ากับร้อยละ 14.17 ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของกลุ่มสหกรณ์เดียวกัน แสดงว่าสหกรณ์มียอดรายได้ทั้งสิ้น 100 บาท ซึ่งเป็นที่น่าพอใจ

3.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on net worth) เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปีกับทุนของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย ทุนที่สมาชิกถือคือเงินสำรอง เงินสะสม ตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร/ขาดทุนสุทธิประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาสหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของทุน หรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการอยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือต่ำ การที่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงหรือต่ำ จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนของสหกรณ์เองว่าได้มากน้อยเพียงใด

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

อัตราผลตอบแทนที่ใช้เปรียบเทียบร้อยละ 7.06 กับ 13.99

ตารางที่ 16 อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี	2518	2519	2520	2521
		กำไรสุทธิ บาท	20,850.-	366,859.-	679,741.-
รายได้ทั้งสิ้น บาท		271,791.-	672,535.-	1,209,295.-	1,236,375.-
อัตราส่วนกำไรสุทธิ %		7.67	54.55	56.21	46.25
อัตราส่วนมาตรฐาน %		4.63	16.55	16.55	16.55
ประเมินผล		น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่
สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 16 อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

ปี	2522	2523	2524	2525
รายการ				
กำไรสุทธิ	804,241.57	1,332,490.49	1,033,473.93	1,214,209.03
รายได้ทั้งสิ้น	9,779,737.68	12,283,724.96	10,092,685.95	7,849,654.83
อัตราส่วนกำไรสุทธิ %	8.22	10.85	10.24	15.47
อัตราส่วนมาตรฐาน %	4.63	4.63	4.63	4.63
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ตารางที่ 16 อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

(ต่อ)

รายการ \ ปี	2526	2527	2528	2529
กำไรสุทธิ	2,251,210.73	772,296.03	494,010.33	1,533,707.22
รายได้ทั้งสิ้น	10,534,818.-	7,803,740.48	8,404,631.65	9,113,189.83
อัตราส่วนกำไรสุทธิ %	21.37	9.90	5.88	16.82
อัตราส่วนมาตรฐาน %	4.63	4.63	4.63	16.55
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กระทรวงบัญชีกำหนด

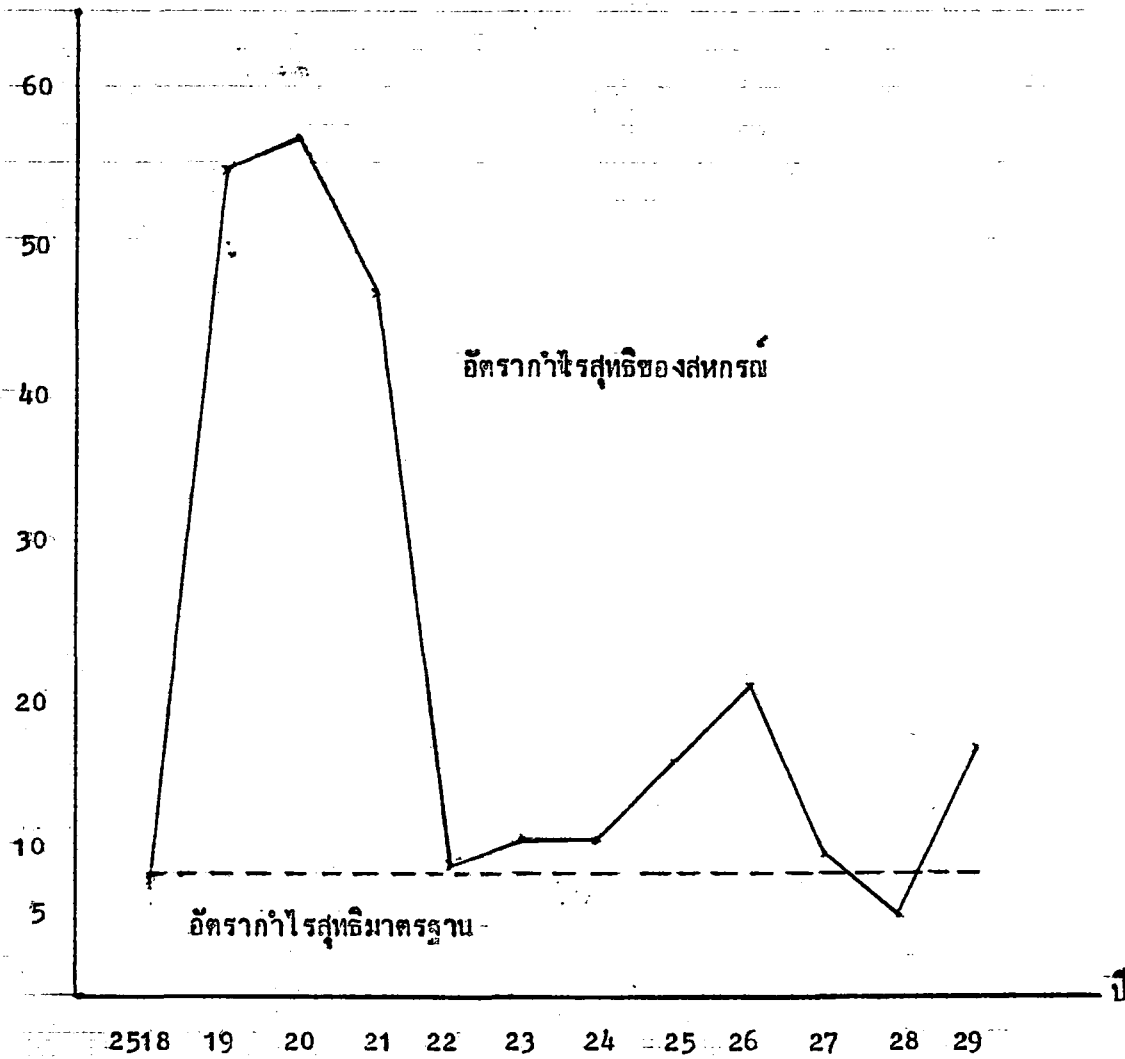
ตารางที่ 16 อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
กำไรสุทธิ	922,907.53
รายได้ทั้งสิ้น	6,511,581.62
อัตราส่วนกำไรสุทธิ %	14.17
อัตราส่วนมาตรฐาน %	8.60
ประเมินผล	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

หมายเหตุ อัตราส่วนมาตรฐานตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

อัตราค่าโรสุทธิ

ภาพแสดงอัตราค่าโรสุทธิมาตรฐานและกว่าโรสุทธิของสหกรณ์

ปี 2518 - 2529

จากตารางที่ 17 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ออกมาจะเห็นได้ว่า บางปีต่ำไปแต่บางปีก็น่าพอใจ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงที่สุดเท่ากับ 21.43 % ในปี 2526 และรองลงมาคือในปี 2523 เท่ากับ 20.48 % และอัตราค่าสุทธอยละ 0.61 ในปี 2518 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้ง 12 ปี เท่ากับร้อยละ 12.06 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันแล้ว เป็นที่น่าพอใจนั้นหมายความว่า หุ 100 บาท กำไรเท่ากับ 12.06 บาท

4. วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของกิจการว่าประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหนี้สินกับส่วนที่เป็นทุนอย่างละเท่าใด ซึ่งโครงสร้างของกิจการจะสามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้หลายประการคือ

4.1 ในด้านผู้ให้สินเชื่อสามารถดูถึงความปลอดภัยในการให้กู้ โดยดูจากทุนของสหกรณ์ ถ้าทุนของสหกรณ์มีเพียงเล็กน้อย ผู้ให้สินเชื่อก็ต้องรับความเสี่ยงในการให้กู้มาก

4.2 ในด้านทุนของสหกรณ์และผู้บริหาร ถ้าสหกรณ์จัดหาทุนโดยวิธีการเพิ่มหนี้สิน สหกรณ์ก็จะได้กำไรมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีการควบคุมการลงทุนที่ดีและภาวะเศรษฐกิจเอื้ออำนวย อัตราส่วนที่ใช้วัด คือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Total debts to net worth) เป็นอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นกับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่จะได้จะบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำบัญชีกิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่า สหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \%$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบ 3.48 กับ 2.63

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด สูงสุดในปี 2519 เท่ากับ 4.72 ต่อ % แสดงว่าในปี 2519 นั้น สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีหนี้สินมากกว่าทุนถึง 4.7 เท่า ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของปี 2519

ตารางที่ 17 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี			
	2518	2519	2520	2521
ส่วนของผู้ถือหุ้นคง	3,452,456.62	3,742,568.64	3,828,462.57	4,613,163.86
ส่วนของผู้ถือหุ้นปลายงวด	3,378,946.52	3,452,456.62	3,742,568.64	3,828,462.57
ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย				
กำไรสุทธิ	3,415,701.57	3,597,512.63	3,785,515.60	4,220,813.22
	20,850.-	366,859.-	679,741.-	571,801.-
อัตราผลตอบแทนต่อส่วน				
ของผู้ถือหุ้น	0.61	10.20	17.96	13.55
อัตราส่วนมาตรฐาน	7.06	13.99	13.99	13.99
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	น่าพอใจ	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 17 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	ปี	2522	2523	2524	2525
ส่วนของผู้ถือหุ้นคง		5,744,445.75	7,265,498.24	8,246,430.77	9,376,519.55
ส่วนของผู้ถือหุ้นปลายงวด		4,613,163.86	5,744,445.75	7,265,498.24	8,246,430.77
ส่วนของผู้ถือหุ้นทั่วไปเฉลี่ย		5,178,804.80	6,504,971.99	7,755,964.50	8,811,475.16
กำไรสุทธิ		804,241.57	1,332,490.49	1,033,473.93	1,214,209.03
อัตราผลตอบแทนต่อส่วน					
ของผู้ถือหุ้น		15.53	20.48	13.32	13.78
อัตราส่วนมาตรฐาน		7.06	7.06	7.06	7.06
ประเมินผล		น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 17 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

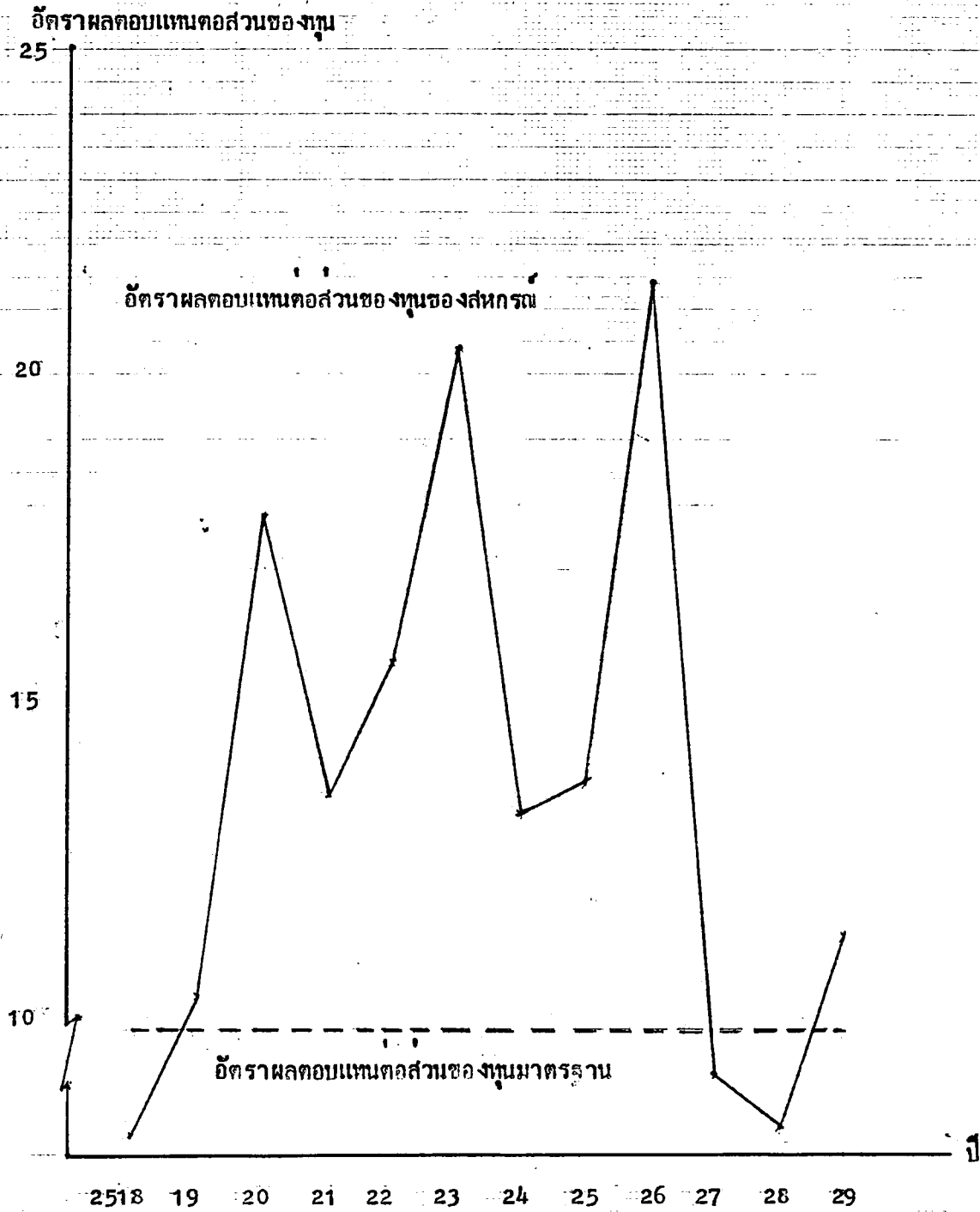
รายการ	ปี			
	2526	2527	2528	2529
ส่วนของผู้ตนงวด	11,629,145.78	12,344,463.24	12,686,279.82	14,358,768.29
ส่วนของผู้ปลายงวด	9,376,519.55	11,629,145.78	12,344,463.24	12,686,279.82
ส่วนของผู้กำไรสุทธิ	10,502,832.67	11,986,804.51	12,515,371.53	13,522,524.06
กำไรสุทธิ	2,251,210.73	772,296.03	494,010.33	1,533,707.22
อัตราผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้	21.43	6.44	3.95	11.34
อัตราส่วนมาตรฐาน	7.06	7.06	7.06	13.99
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 17 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
ส่วนลงทุนคนจวด	8,107,349.38
ส่วนลงทุนปลายจวด	7,192,365.11
ส่วนลงทุนทั่วเฉลี่ย	7,649,857.69
กำไรสุทธิ	922,907.53
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน	12.06
อัตราส่วนมาตรฐาน	9.37
ประเมินผล	น่าพอใจ

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

๗ = ช่องว่าง

ภาพแสดงอัตราผลตอบแทนของราษฎรมาตรฐานและอัตราผลตอบแทนของ

สหกรณ์ ปี 2518 - 2529

นี้ น้อยเมื่อเทียบกับปีอื่น ๆ และความสามารถในการชำระหนี้ได้เพิ่มขึ้นตามลำดับในปี 2529 สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีความสามารถในการชำระหนี้ดีมาก คือ อัตราส่วนเพียง 1.58 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนมาตรฐาน ซึ่งเท่ากับ 2.63 และจากอัตราส่วนเฉลี่ยทั้ง 12 ปี คือระหว่างปี 2518 - 2529 สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ดำเนินงานมีอัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนต่ำ คือ เฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ต่อ % เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตรในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเท่ากับ 3.20 ต่อ % แล้ว แสดงว่าสหกรณ์เครดิตอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ดี ทำให้สหกรณ์ไม่ขาดทุนได้ง่าย ๆ เมื่อเทียบกับอัตรามาตรฐานในกลุ่มสหกรณ์เดียวกัน แต่ยังคงถือว่าสหกรณ์ยังมีหนี้สินอยู่มากพอสมควร คือ สหกรณ์มีเงินทุน 1 บาท จะมีหนี้สินระยะยาวอยู่ 2.49 บาท อย่างไรก็ตามก็จัดอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

ตารางที่ 18 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ปี 2518 - 2529

รายการ	ปี			
	2518	2519	2520	2521
ส่วนทุนถัวเฉลี่ย	3,415,701.57	3,597,512.63	3,785,515.60	4,220,813.22
หนี้สินทั้งสิน	8,429,578.64	16,894,254.75	15,535,128.42	18,152,868.50
อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิน ต่อทุน	2.46	4.70	4.10	4.30
อัตราส่วนมาตรฐาน	3.48	2.63	2.63	2.63
ประเมินผล	ดี	ไม่ดี	ไม่ดี	ไม่ดี

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 18 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ \ ปี	2522	2523	2524	2525
ส่วนทุนถัวเฉลี่ย	5,178,804.80	6,504,971.99	7,755,964.50	8,811,475.16
หนี้สินทั้งสิน	19,037,447.26	21,092,289.55	24,304,385.75	21,641,575.13
อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิน ต่อทุน	3.67	3.24	3.13	2.46
อัตราส่วนมาตรฐาน	3.48	3.48	3.48	3.48
ประเมินผล	ไม่ดี	ดี	ดี	ดี

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 18 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

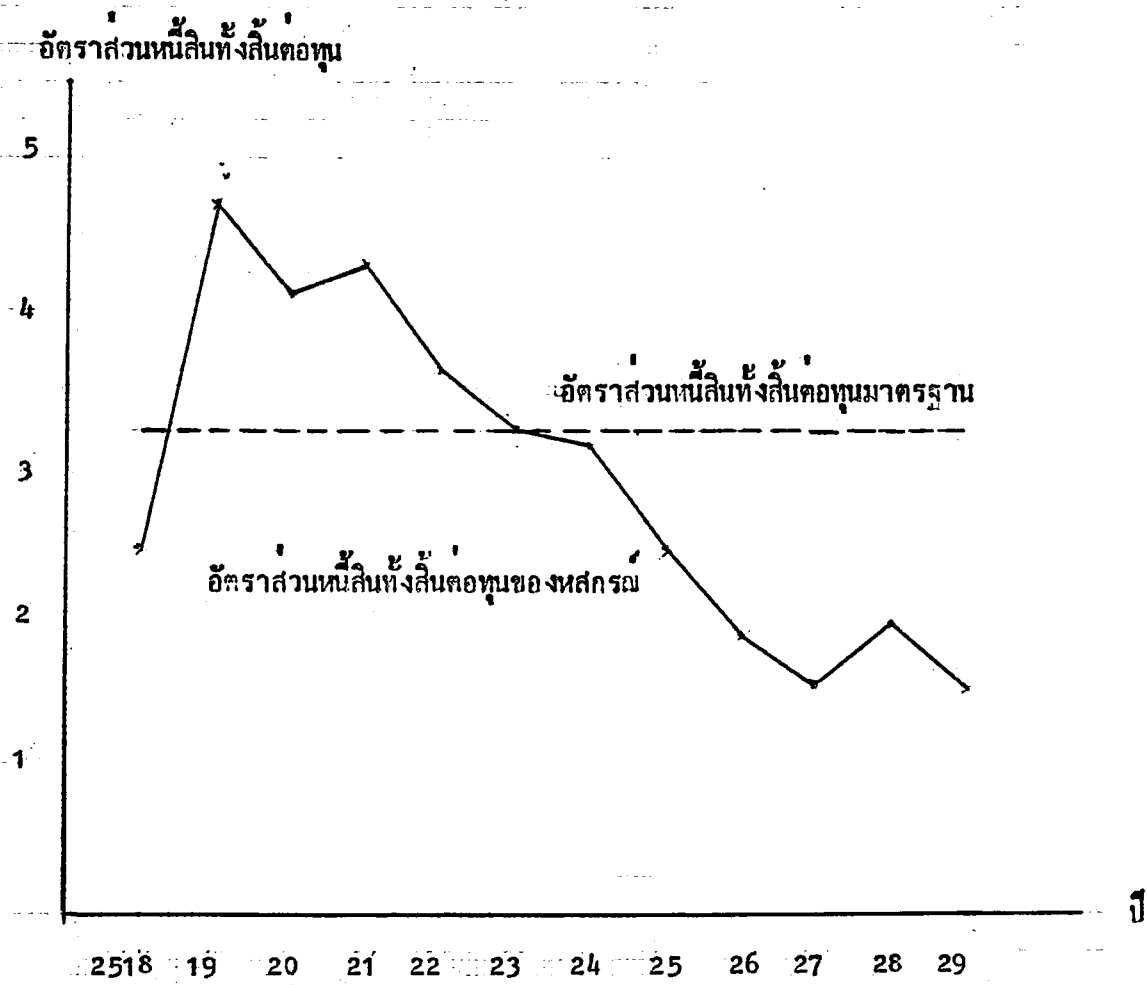
รายการ \ ปี	2526	2527	2528	2529
ส่วนทุนตัวเฉลี่ย	10,502,832.67	11,586,804.51	12,515,371.53	13,522,524.06
หนี้สินทั้งสิน	19,720,599.32	18,381,013.66	24,197,081.10	21,341,007.89
อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิน ต่อทุน	1.88	1.53	1.93	1.58
อัตราส่วนมาตรฐาน	3.48	3.48	3.48	2.63
ประเมินผล	ดี	ดี	ดี	ดี

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตารางที่ 18 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด
(ต่อ)

รายการ	เฉลี่ย
ส่วนทุนถัวเฉลี่ย หนี้สินทั้งสิน	7,649,857.69 19,060,602.41
อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน อัตราส่วนมาตรฐาน	2.49 3.20
ประเมินผล	ดี

ที่มา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ภาพแสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนมาตรฐานและอัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์

ปี 2518 - 2529

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ในระยะเวลา 12 ปีที่ผ่านมา พบสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ยังมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ไม่ดีนัก ถึงแม้ว่าผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ใน 12 ปีที่ผ่านมา จะได้กำไรทุกปีและกำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาคุณภาพหนี้สิน สภาพทางการเงินและสภาพความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์แล้ว จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานไม่ดีเท่าที่ควร จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน จากการวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง โดยใช้อัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์มาวิเคราะห์ผลปรากฏออกมาว่า อัตราส่วนหมุนเวียนเฉลี่ยของสหกรณ์ยังอยู่ในระดับต่ำกว่า อัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน แต่อยู่ในลักษณะที่ต่ำกว่าไม่มาก ถึงกระนั้นก็ตามจะแสดงให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด มีทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบดำเนินงานปัจจุบัน ต่ำกว่า หนี้สินระยะสั้นที่ครบกำหนดต้องชำระในงวดปัจจุบัน ซึ่งสถานการณ์ของสหกรณ์บ้านลาด จำกัด ในตอนนี้อยู่ในลักษณะที่อันตราย ถ้ามีการจัดการทางการเงินผิดพลาด จะทำให้สหกรณ์ประสบกับปัญหาการขาดสภาพคล่อง ในการวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์ยังมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนไม่ดีพอ สหกรณ์ควรปรับปรุงโดยการเพิ่มปริมาณธุรกิจ หรือไม่กัลดทรัพย์สินบางส่วนที่เกินความจำเป็นออกไป แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์ยังมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ จากกำไรในการดำเนินงานของสหกรณ์

เมื่อพิจารณาคุณภาพกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของสหกรณ์ การวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ จะทำให้เห็นว่าอย่างไรก็ตาม สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ก็สามารถที่จะดำเนินงานให้ได้รับ กำไรทุกปี เพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยกว่ารายได้ของสหกรณ์ที่ได้รับ ซึ่งอัตราส่วนกำไร สุทธิในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา สูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน และนอกจากนี้ สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ยังมีประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากต้นทุนของสหกรณ์เอง ด้วย ในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาสหกรณ์มีกำไรสุทธิในอัตราที่สูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐาน อัตราผล ตอบแทนต่อส่วนลงทุน เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีอัตราส่วนเป็นที่น่าพอใจ และจากการวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ โดยพิจารณาจากอัตราส่วน หนี้สินต่อทุนในช่วงระยะเวลาการดำเนินงาน 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้พัฒนามาจนเป็นที่น่าพอใจ คือ จากเดิมสหกรณ์มีอัตราส่วนการเป็นหนี้สูงกว่ามาตรฐานกลุ่มมาก ทำให้ผู้ให้สินเชื่อรู้สึกไม่ปลอดภัยเพราะมีความเสี่ยงสูง สหกรณ์ได้ดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน อัตราส่วนการเป็นหนี้หรือหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ลดลงจนต่ำกว่ามาตรฐานของกลุ่ม และผู้ให้สินเชื่อ ก็ไม่มีความกังวลใจอะไรมากนักในการที่จะให้เงินกู้ต่อสหกรณ์ ซึ่งจากข้อสรุปข้างต้น แสดงว่า สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จะยังมีสภาพคล่องที่ไม่ดี ต้องมีการปรับปรุงสภาพคล่องของ สหกรณ์และประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อจะก่อ ให้เกิดผลประโยชน์แก่สหกรณ์มากขึ้นกว่าเดิม แต่จากในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์การเกษตร บ้านลาด จำกัด ก็สามารถที่จะดำเนินงานใหม่ด้วยความเจริญก้าวหน้าเพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ ถึงแม้จะประสบ กับปัญหาบางประการก็ตาม ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด มีความเจริญก้าว หน้า ดังกล่าวคือ

1. สหกรณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ ตลอดจนสมาชิกสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นด้าน การประสานงาน การบริการแก่สมาชิก ตลอดจนการ ให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกของสหกรณ์
2. สหกรณ์มีทุนดำเนินงานสูงถึงแม้ว่า บางส่วนจะเป็นเงินกู้แต่ก็เป็นเงินกู้ยืมที่ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจซื้อขายที่ทำได้กับสมาชิกสูง เช่น มีการนำปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช

เครื่องอุปโภคบริโภค น้ำมัน มาจำหน่ายให้กับสมาชิกเป็นต้น ทั้งในรูปของเงินสด และการให้สินเชื่อ เป็นสิ่งของ

4. สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนพนักงานผู้ควบคุมมีความเสียสละ และ สมัยครสมานสามัคคีกัน

5. สหกรณ์ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นอย่างดี ในเรื่องเร่งรัดหนี้สิน การตรวจสอบการใช้เงินกู้ การให้การศึกษอบรมทางสหกรณ์

ถึงแม้สหกรณ์จะพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับก็ตาม สหกรณ์ก็ยังมีข้อบกพร่อง และข้อผิดพลาดอยู่บ้าง บางส่วนที่สหกรณ์จะต้องหาทางแก้ไข ซึ่งพอจะสรุปปัญหาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. การบริหารสภาพคล่องของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ได้มีการบริหารงานโดยไม่ได้พิจารณาถึง สภาพคล่องของสหกรณ์มากนัก ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดปัญหาทางการเงินได้ง่าย ในกรณีที่มีการจัดการ ทางการเงินผิดพลาด

2. การใช้ทรัพย์สินไม่ได้ประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพย์สิน ต่าง ๆ ของสหกรณ์ กับการดำเนินงานแล้วถือว่ายังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะฉางข้าวเปลือกซึ่งมี ขนาดใหญ่และมากเกินความจำเป็น

3. ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้มีการนำกล้วยดิบซึ่งเป็นผลผลิตจากสมาชิกมาทำการแปรรูป เป็นกล้วยอบออกขาย แต่ประสบปัญหาการขาดทุนและต้นทุนสูงและราคาต่ำ สู้คู่แข่งในตลาดไม่ได้ และสหกรณ์ได้มีการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อนำมาแปรรูปเป็นข้าวสาร แล้วนำออกจำหน่าย แก่สมาชิกและบุคคลภายนอกทั่ว ๆ ไป ในช่วงปีหลัง ๆ ที่ผ่านมามีประสบการขาดทุน เนื่องจากถูก เรียกเก็บภาษีจากรัฐบาล เพราะวาสหกรณ์ดำเนินงานมิได้มุ่งกำไรโดยตรงเป็นหลัก

4. การให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อาจได้รับความรู้ไม่ เพียงพอ คือรู้เพียงด้านเดียว ซึ่งจะทำให้สมาชิกไม่สามารถติดตามเหตุการณ์ปัจจุบันได้ทัน

5. ขาดการศึกษาและวิจัยสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น จึงไม่สามารถวางแผนปรับปรุงการประกอบอาชีพของสมาชิกให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

6. ขาดการแนะนำเรื่องข่าวสารการตลาดแก่สมาชิกสหกรณ์

7. ขาดการให้การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ เทคนิคใหม่ ๆ แก่ผู้บริหารหรือผู้จัดการ และคณะเจ้าหน้าที่ธุรการของสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. สภาพคล่องของสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์จะต้องมีการวางแผนงานเพื่อการจัดการทางการเงินให้ถูกต้องอย่างระมัดระวัง มีการเพิ่มปริมาณทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และทรัพย์สินคงเหลือที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายของสหกรณ์ให้มากขึ้น และมีการลดปริมาณหนี้สินระยะสั้น เปลี่ยนเป็นหนี้สินระยะยาวแทน

2. ทรัพย์สินของสหกรณ์ที่เป็นทรัพย์สินถาวร เช่น ฉางข้าวเปลือก สหกรณ์ควรทำสัญญาให้ ธ.ก.ส. หรือบุคคลอื่นเช่า เพื่อใช้ประโยชน์แทนในส่วนที่สหกรณ์ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เพื่อให้สหกรณ์ใช้ทรัพย์สินต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ธุรกิจการขาย ในด้านของธุรกิจการขาย แผนกโรงงานอบกล้วย ต้องมีการวางแผนงานในการดำเนินการ มีการกำหนดเป้าหมายล่วงหน้า ลดต้นทุนในการผลิตด้านแรงงาน ค่าน้ำ - ค่าไฟ ผลผลิตสินค้าที่มีคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับของตลาด สามารถสู้กับคู่แข่งรายอื่น ๆ ได้ สำหรับธุรกิจขายแผนกโรงสี สหกรณ์ต้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลให้มีการยกเว้นเรื่องภาษี เพราะสหกรณ์ทำธุรกิจโดยมิได้มุ่งหวังกำไรจากลูกค้าเป็นหลักใหญ่ แต่สหกรณ์มุ่งเน้นความช่วยเหลือทางด้านการตลาดแก่สมาชิกมากกว่าเพื่อยกระดับสถานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น

4. การให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก ควรให้การแนะนำอบรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น เทคโนโลยี การใช้เครื่องมือเครื่องจักรชนิดใหม่ ที่ทำงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนำวิชาการแผนใหม่มาใช้ในการผลิต หรือการใช้กลยุทธ์ในการตอบโต้กับพ่อค้าคนกลาง เป็นต้น

5. ทำการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นให้ละเอียด เพื่อวางแผนปรับปรุงการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง

6. ควรแนะนำสมาชิกหรือติดตามข่าวสารการตลาด และแจ้งให้สมาชิกได้ทราบ โดยการตีประกาศตามป้ายประกาศของสหกรณ์ เช่น ราคาข้าว ตอนนี้เป็นอย่างไรพร้อมขอแนะนำประกอบด้วย

7. จัดส่งเจ้าหน้าที่พนักงานเข้ารับการอบรม เพื่อเป็นการพัฒนาและความคิดให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ และความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะได้นำความรู้ความสามารถและความคิดริเริ่มใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

- ประคิษฐ์ มีชัยมา. การวิเคราะห์ธุรกิจสหกรณ์และการวางแผน. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
ไทยแบบเขียน, 2527
- ประคิษฐ์ มีชัยมา. บทบาทการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบท.
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยแบบเขียน, 2518
- กองวิชาการวางแผน. รายงานสถิติการเงินของสหกรณ์วิสาหกิจ (2) ประจำปี 2528.
กรุงเทพมหานคร. 2528
- สมัย รินสุช. การสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2526
- บุญเต็ม สาระวัฒน์ประเสริฐ. วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร 2524
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. การสหกรณ์ในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร 2526
- กัลยา ชินพันธ์. การสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2526
- อภิชาติ เดชปรีชา. การศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์
จำกัด. กรุงเทพมหานคร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2528
- สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด. รายงานกิจการบุคคลและงบกำไรขาดทุน ปี 2518 - 2530
- สำนักงานฝ่ายปกครองอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. บรรยายสรุปข้อราชการปี 2529.
- อมรศรี รอดบำรุง. การเงินเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2528

ภาคผนวก

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ประวัติความเป็นมา

สหกรณ์ฯ จัดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2511 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2518
โดยการควบสหกรณ์การเกษตร 2 สหกรณ์เข้าด้วยกันคือ

1. สหกรณ์การเกษตรที่ดิน จำกัด (เป็นสหกรณ์ที่ได้เปลี่ยนประเภทมาจากสหกรณ์ที่ดินเดิม ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2512)
2. สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด (โดยการควบสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กรวมกัน 32 สมาคมเข้าด้วยกัน จัดทะเบียนเมื่อ พ.ศ.2512)

หลังจากที่ได้มีการควบเข้ากันแล้ว สหกรณ์ได้ใช้ชื่อใหม่ว่า "สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด" และดำเนินงานมาด้วยดี จนเมื่อปี พ.ศ.2518 สหกรณ์ได้รับพระราชทานโล่ห์รางวัลในฐานะสหกรณ์การเกษตรที่มีผลงานดีเด่น จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สถานที่ตั้ง

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่ที่สี่แยกของตัวอำเภอบ้านลาด ติดกับการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านลาด ห่างจากศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี เป็นระยะทาง 16.5 กิโลเมตร และระยะแยกเข้าไปสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จากถนนเพชรเกษม (สายเอเชีย) เป็นระยะทาง 13.5 กิโลเมตร

สถิติที่ควรทราบเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

จำนวนสมาชิก (31 มีนาคม 2530)			2,555	คน
บุคคลในครัวเรือน			18,039	คน
ทำงานได้			7,731	คน
เนื้อที่ถือครองทั้งหมด	64,425	ไร่		
- พื้นที่ทำนา	21,294	ไร่	สมาชิก 1,597	ครอบครัว
- ทำไร่ (มะนาว)	6,410	ไร่	สมาชิก 346	ครอบครัว
- ทำไร่ (กล้วย)	2,112	ไร่	สมาชิก 743	ครอบครัว
- ตาลโตขนาด (น้ำตาล)	3,543	ไร่	สมาชิก 1,509	ครอบครัว
- พืชผักต่าง ๆ	2,893	ไร่	สมาชิก 594	ครอบครัว
- พื้นที่ดินว่างเปล่า	28,173	ไร่		
ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง	38,655	ไร่		
ที่เช่า	25,770	ไร่		
จำนวนไว้อกับสหกรณ์	11,310	ไร่		

ผลิตผล

- ข้าวเปลือก	7,098	เกวียน
- มะนาว	5,128,000	ผล
- กล้วย	633,600	เครือ (เฉลี่ยไร่ละ 300 ต้น)

สัตว์เลี้ยง

- ไข่ไก่ 51 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 200 ตัว จำนวน 10,200 ตัว (สมาชิก 2%)
- สุกร 128 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 80 ตัว จำนวน 10,000 ตัว (สมาชิก 5%)

- วัวเนื้อ 103 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 30 ตัว จำนวน 3,090 ตัว (สมาชิก 4%)
- วัวนม 48 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 4 ตัว จำนวน 192 ตัว (สมาชิก 1.8%)

สัตว์เลี้ยงในครัวเรือน

- ไก่ 1,932 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 10 ตัว จำนวน 19,327 ตัว (สมาชิก 75%)
- เป็ด 515 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 7 ตัว จำนวน 3,605 ตัว (สมาชิก 20%)
- สุกร 1,675 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 3 ตัว จำนวน 5,025 ตัว (สมาชิก 65%)
- วัวใช้งาน 1,803 ครอบครัว โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 2 ตัว จำนวน 3,606 ตัว (สมาชิก 80%)

หมายเหตุ

- สมาชิกโดยเฉลี่ยครอบครัว 7 คน ทำงานได้ร้อยละ 42.85 ของคนในครัวเรือน
- เนื้อที่ถือครองร้อยละ 33.84 ของพื้นที่ทั้งหมด
- ที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 60 ของที่ดินถือครอง
- จำนวนไว้วางยี่สิบหกครอบครัวร้อยละ 29.25 ของที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์
- ชาวเปลือกโดยเฉลี่ย 3 ไร่ต่อ 1 ครัวเรือน
- มขนาวไร่ละ 400 ตัน ผลผลิตโดยเฉลี่ยไร่ละ 8,000 ผล (ในปีปกติ)

รายละเอียดสมาชิก เข้าใหม่ ลาออก ถึงแก่กรรม

ระหว่าง 1 เมษายน 2529 - 31 มีนาคม 2530

กลุ่ม ที่	ชื่อกลุ่ม	ยกมา คนปี (คน)	รับเพิ่ม ระหว่าง ปี (คน)	ออกระหว่างปี			คงเหลือ 31 มี.ค.30 (คน)	หมายเหตุ
				ตาย (คน)	ลาออก (คน)	ให้ออก (คน)		
1	ศาลาเขื่อน	39	2	-	-	-	41	นายยัน พุ่มเพชร
2	ม่วงงาม	80	2	1	-	-	81	นายรุ่ง พูลสมบัติ
3	ไรนอก	49	2	1	-	-	50	นายชวน จันทร
4	ท่าช้าง	43	-	-	1	-	42	นายปลุ่ม เอื้ออิม
5	ท่าเสน	91	-	-	2	-	89	นายพลอย จรัสดี
6	ตำรงค์	88	2	1	5	-	84	นายถนอม ภูเงิน
7	สะพานไกร	43	1	-	1	-	43	นายถนอม หลายประทีป
8	ห้วยซอง	82	1	1	3	-	79	นายไกร คำใส
9	หนองแก	118	1	-	1	-	118	นายไสว ทองสัมฤทธิ์
10	ท่าโล	38	-	-	-	-	38	นายมัน กระจุกแก้ว
11	บ้านช่องสามัคคี	64	-	-	2	-	62	นายเข้า มีลี
12	หนองก	39	-	1	2	-	36	นายเดือน สุมิตร
13	บ้านแค	41	1	-	2	-	40	นายชะออม ศรีเมฆ
14	ไรแค	65	-	-	2	-	63	นายกัน พวงนิล
15	บ้านช่อง	57	1	-	1	-	57	นายสมชาย โฉมงาม
16	วัดตาลง	46	-	-	-	-	46	นายเป็ก บึง
17	ไรสะท้อน	108	7	-	-	-	115	พ.อ.อ.ควน จันทรนาค
18	ระหานน้อย	70	-	-	-	-	70	นายยอม กลั่นจ้อย

รายละเอียดสมาชิก เข้าใหม่ ลาออก ถึงกรรม

(ต่อ)

กลุ่ม ที่	ชื่อกลุ่ม	ยกมา ต้นปี (คน)	รับเพิ่ม ระหว่าง ปี (คน)	ออกระหว่างปี			คงเหลือ 31 มี.ค.30 (คน)	หมายเหตุ
				ตาย (คน)	ลาออก (คน)	ให้ออก (คน)		
19	วัดกุ่ม	57	-	-	1	-	56	นายโฮ จันทรสุโข
20	โพธิ์ใหญ่	71	-	-	1	-	70	นายป้อม วรรณชัย
21	วัดโพธิ์กรู	70	-	1	3	-	66	นายชุ่ม ตัมศรี
22	ไร่โพธิ์	59	-	-	2	-	57	นายชาน เกิดชนะ
23	ลากโพธิ์	59	-	1	4	-	54	นายชาน ทองปล่อง
24	บ้านสระพัง	46	-	-	-	-	46	นายนิยม ออนละมัย
25	โรงเข้	70	-	-	-	-	70	นายเพชร รักมิตร
26	วัดโพธิ์ลอย	83	-	-	-	-	83	นายทวน ปลั่งเนียม
27	บ้านตาลกง	29	-	-	4	-	25	นายผล พุ่มดารา
28	ส้มพลือ	40	-	-	-	-	40	นายเผื่อน เทพสุตร
29	บ้านทาน	85	-	-	-	-	85	นายเต็ม สมจิตร
30	ละหารใหญ่	53	-	1	-	-	52	นายเจือ กลิ่นเจริญ
31	ไร่โคก	13	-	-	-	-	13	นายบุญชู มิตรมาก
32	บอญู	86	1	-	9	-	78	นายสิน ทรัพย์อยู่
33	ไร่ภูมิ	63	-	-	-	-	63	นายบุญช่วย แยมศรี
34	หนองกระเจ็ด	23	1	-	-	-	24	นายเชียน สัมมาชีพ
35	บ้านกวย	19	2	-	1	-	20	นายบุญลือ ศูนย์จันทร์
36	ตำหรุ	42	-	-	-	-	42	นายมงคล ศรีจันทร์

รายละเอียดสมาชิก เข้าใหม่ ลาออก ถึงแก่กรรม
(ต่อ)

เลข ที่	ชื่อกลุ่ม	ยกมา ต้นปี (คน)	รับเพิ่ม ระหว่าง ปี (คน)	ออกระหว่างปี			คงเหลือ 31 มี.ค.30 (คน)	หมายเหตุ
				ตาย (คน)	ลาออก (คน)	ให้ออก (คน)		
37	หนองจอก	77	2	-	-	-	79	นายพัค รุ่งเจริญ
38	ห้วยตาแกละ	22	-	-	1	-	21	นายแหว แกนทรัพย์
39	หนองเตาปูน	26	6	-	-	-	32	นายวิเชียร รักษาราษฎร์
40	คังหวายหลวง	32	3	-	-	-	35	นายเจียน ชูรกิจ
41	วัดป่าแป้น	61	2	-	2	-	61	นายเม้น เกตุกระจ่าง
42	วัดตึก	25	2	-	-	-	27	นายเชียม ม่วงสด
43	โปรงสลอด	36	5	-	1	-	40	นายเชียม กลัด เข้มทอง
44	บ้านหนองปลาไหล	18	-	-	-	-	18	นายบุญส่ง มิ่งมี
45	บ้านโรมะนาว	33	-	-	-	-	33	นายเอื้อน เรืองโรจน์
46	เขาปากช่อง	34	-	-	1	-	33	นายทบ เจริญสุข
47	โรมาบ	20	1	-	-	-	21	นายมิ่ง ช่างน้ำ
48	โรมะโทรง	57	-	-	-	-	57	นายเอี่ยม เอกนก
		2,570	45	8	52	-	2,555	

หนังสือรับรองของสหกรณ์

วันที่ 29 พฤษภาคม 2530

เรียน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ตามที่ท่านได้ตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2530 เพื่อแสดงความเห็นว่า งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรและได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือไม่เพียงใด ข้าพเจ้าขอรับรองรายละเอียดอันเกี่ยวกับการตรวจสอบของท่าน ตามที่ข้าพเจ้าทราบและคิดว่าควรจะเป็นดังต่อไปนี้

1. ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในความถูกต้องของงบการเงินที่ท่านตรวจสอบ ซึ่งได้ทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
2. ข้าพเจ้าได้จัดเอกสาร หลักฐานและข้อมูล ดังต่อไปนี้ให้ท่านตรวจสอบครบถ้วนแล้วคือ
 - 2.1 บัญชีเอกสารหลักฐานข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
 - 2.2 รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการและรายงานการประชุมใหญ่
3. ในงวดบัญชีนี้ไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติร้ายแรงใด ๆ เกิดขึ้น โดยจะมีผลกระทบกระเทือนต่องบการเงิน
4. สหกรณ์ไม่ได้รับหนังสือแจ้งจากหน่วยราชการ อันมีผลต่องบการเงินเพราะมิได้ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือกฎหมาย ซึ่งรวมถึงการถูกเรียกชดเชยหรือถูกประเมินภาษีอากร หรือมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าซึ่งควรจะได้นำมาพิจารณาในการเปิดเผยในงบการเงิน หรือใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตั้งสำรองค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
5. รายการต่อไปนี้ บันทึกไว้ถูกต้องตามที่ควรหรือเปิดเผยในงบการเงินแล้ว คือ ข้อตกลงกับสถาบันการเงินเกี่ยวกับภาระผูกพัน เงินฝาก หรือข้อจำกัดการใช้เงินกู้
6. ไม่มีภาระละเว้นการบันทึกรายการบัญชี
7. ได้มีการลดราคาสินค้าคงเหลือลงให้เท่ากับราคาตลาดที่จะจำหน่ายได้สำหรับสินค้าล้าสมัย ขายไม่ออก หรือชำรุด

8. สหกรณ์มีกรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์ในสินทรัพย์ทั้งหมดของสหกรณ์ ไม่มีสิทธิยึดเหนี่ยวหรือจำนำ หรือจำนอง หรือวางสินทรัพย์นั้น เป็นประกันหนี้ เว้นแต่ได้เปิดเผยไว้ในงบการเงิน
9. ไม่มีการละเมิดสัญญาและข้อผูกพันต่าง ๆ อันอาจมีผลกระทบการเตือนต่องบการเงิน
10. นับแต่วันสิ้นปีไม่มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น หรือไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่มีผลกระทบเตือนงบการเงินหรือต้องเปิดเผยไว้ในงบการเงินอีก

ขอแสดงความนับถือ

ถนอม ภูเงิน
(นายถนอม ภูเงิน)
ประธานกรรมการ

ฉวี ใจใหญ่
(น.ส.ฉวี ใจใหญ่)
ผู้จัดการ

เอกสารประกอบตามระเบียบวาระที่ 9

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ

แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 7) พ.ศ.2530

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ข้อ 29 คณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำชั้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 7 พ.ศ.2530"

ข้อ 2. ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 6) พ.ศ.2529 ซึ่งกำหนดไว้ ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2529

ข้อ 3. สหกรณ์ให้ดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 19 วรรค 1 แห่งระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ซึ่งกำหนดไว้ ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2527 เป็นร้อยละ 6.50 ต่อปี

ข้อ 4. สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากประจำซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 26 (1), (2) และ (3) แห่งระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ซึ่งกำหนดไว้ ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2530 ดังนี้

(1)	เงินฝากประจำ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ร้อยละ	8.50 ต่อปี
(2)	เงินฝากประจำ ตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่ถึง 12 เดือน ร้อยละ	8 ต่อปี
(3)	เงินฝากประจำ ตั้งแต่ 3 เดือน แต่ไม่ถึง 6 เดือน ร้อยละ	7 ต่อปี

ข้อ 5 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2530 เป็นต้นไป

กำหนด ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2530

ณอม ภูเงิน

(นายณอม ภูเงิน)

ประธานกรรมการ

หมายเหตุ.

เงินฝากออมทรัพย์สหกรณ์ให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารอื่น ๆ ร้อยละ	0.75 บาท (5.75)
เงินฝากประจำตั้งแต่ 3 เดือนไม่เกิน 6 เดือนสูงกว่า ร้อยละ	0.25 บาท (6.75)
เงินฝากประจำตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนสูงกว่าร้อยละ	1.00 บาท (7.00)
เงินฝากประจำตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไปสูงกว่าร้อยละ	1.25 บาท (7.25)

เอกสารประกอบตามระเบียบวาระที่ 8

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

ระเบียบวาระการให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่สมาชิก

แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 3) พ.ศ.2530

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ข้อ 28 คณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่สมาชิก (ครั้งที่ 3) เพื่อให้สอดคล้องกับการที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรจากอัตราเดิมที่กำหนดไว้ ร้อยละ 0.50 ต่อปี ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่สมาชิก แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 3) พ.ศ.2530"

ข้อ 2. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 14 วรรคแรกแห่งระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่สมาชิก แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ.2529 กำหนดไว้ ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2529 โดยให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 14. ดอกเบี้ยเงินกู้ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น"

ข้อ 3. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2530 เป็นต้นไป

กำหนด ณ วันที่ 13 มกราคม 2530

ณอม กูเงิน
(นายณอม กูเงิน)

ประธานกรรมการ

สำเนาถูกต้อง

(น.ส.ฉวี ใจใหญ่)

ผู้จัดการ